



Інвентаризація-2020

від наказу про проведення
до обліку результатів

Лектор: Галина Морозовська

НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- **ПКУ** – Податковий кодекс України.
- **КЗпП** – Кодекс законів про працю України.
- **КУпАП** – Кодекс України про адміністративні правопорушення.
- **Закон про бухоблік** – Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV.
- **Порядок № 116** – Порядок визначення ріозмру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей, затверджений постановою КМУ від 22.01.1996 р. № 116.
- **Положення № 879** – Положення про інвентаризацію активів і зобов'язань, затверджене наказом Мінфіну від 02.09.2014 р. № 879.
- **Наказ № 572** – Наказ Мінфіну «Про затвердження типових форм для відображення бюджетними установами результатів інвентаризації» від 17.06.2015 р. № 572.
- **Постанова № 241** – Постановление Госкомитета СССР по статистике «Об утверждении форм первичной учетной документации для предприятий и организаций» от 28.12.1989 г. № 241.
- **Перелік № 447/24** – Перечень должностей и работ, замещаемых или выполняемых работниками, с которыми предприятием, учреждением, организацией могут заключаться письменные договоры о полной материальной ответственности за необеспечение сохранности ценностей, переданных им для хранения, обработки, продажи (отпуска), перевозки или применения в процессе производства, утвержденный постановлением Госкомтруда СССР и Секретариата ВЦСПС от 28.12.1977 г. № 447/24.
- **НП(С)БО 25** – Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000 р. №39.



Правила проведення інвентаризації. Обов'язкова інвентаризація

- Строк проведення.
- Склад комісії. *Якщо на підприємстві лише один директор чи проводити інвентаризацію та як сформувати комісію?*
- Оформлення наказів.
- Етапи інвентаризації



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

РІЧНА ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ – СТРОКИ ПРОВЕДЕННЯ

При проведенні інвентаризації користуємося *Положенням № 879*. Воно поширюється як на всіх юросіб, не залежно від права власності.

Проведення інвентаризації обов'язкове перед складанням РІЧНОЇ фінзвітності

п. 7 р. I Положення № 879

Види активів та зобов'язань	Період проведення
• необоротні активи (крім незавершених капінвестицій, об'єктів основних засобів, які на момент інвентаризації перебуватимуть поза підприємством); • запаси (крім незавершеного виробництва та напівфабрикатів, інших матеріальних цінностей, які на момент інвентаризації перебуватимуть поза підприємством); • поточні біологічні активи; • дебіторська та кредиторська заборгованості; • витрати і доходи майбутніх періодів; • зобов'язання (крім невикористаних забезпечень, розрахунків з бюджетом та з відрахувань на загальнообов'язкове державне соціальне страхування)	Три місяці до дати балансу перед складанням річної фінзвітності з 1 жовтня по 31 грудня <i>абз. 2 п. 10 р. I Положення № 879</i>
• незавершені капітальні інвестиції, • незавершене виробництво, напівфабрикати, • фінансові інвестиції, грошові кошти, кошти цільового фінансування, • зобов'язання у частині невикористаних забезпечень, • розрахунки з бюджетом та з відрахувань на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	Два місяці до дати балансу перед складанням річної фінзвітності з 1 листопада по 31 грудня <i>абз. 3 п. 10 р. I Положення № 879</i>



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

СКЛАД ІНВЕНТАРИЗАЦІЙНИХ КОМІСІЙ

ІНВЕНТАРИЗАЦІЙНА КОМІСІЯ (аналог постійнодіючої)

Створюється з (п. 1 р. II Положення № 879):

- представників **апарату управління** підприємства;
- представників **бухгалтерської служби** (представників аудиторської фірми, централізованої бухгалтерії, підприємців-фізосіб, які ведуть бухоблік на підприємстві на договірних засадах);
- **досвідчених працівників** підприємства (інженерів, технологів, механіків, виконавців робіт, товарознавців, економістів, бухгалтерів).

До складу інвентаризаційної комісії **можна включати членів ревізійної комісії** господарського товариства (за рішенням керівника підприємства).

Очолює:

керівник підприємства (його заступник);
або

керівник структурного підрозділу підприємства,
уповноважений керівником підприємства.

РОБОЧІ ІНВЕНТАРИЗАЦІЙНІ КОМІСІЇ

Створюється з (п. 2 р. II Положення № 879):

- представників апарату управління;
- представників бухгалтерської служби;
- досвідчених працівників підприємства (установи), які знають об'єкт інвентаризації, ціни та первинний облік.

До того ж у робочі інвентаризаційні комісії можуть включатися члени інвентаризаційних комісій.

Табу:

- 1) **матеріально відповідальних осіб не включають** до складу робочих інвентаризаційних комісій для перевірки активів, які знаходяться на їхньому зберіганні;
- 2) **не можна призначати головою робочої інвентаризаційної комісії** для перевірки активів, що знаходяться на відповідальному зберіганні у тих самих матеріально відповідальних осіб, **одного й того самого працівника два роки підряд.**



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

Чи може інвентаризаційна комісія складатися із однієї особи (якщо більше працівників на підприємстві немає, лише керівник)

Так, може.

В Положенні № 879 немає чітких правил, як діяти у випадку, коли на підприємстві працює одна особа, але Положення № 879, як і інше законодавство України, не містить жодних обмежень щодо кількості членів інвентаризаційної комісії.

У тих випадках, коли бухгалтерський облік ведеться безпосередньо керівником підприємства, інвентаризаційну комісію очолює керівник підприємства самостійно (абз. 2 п. 1 р. II Положення № 879).

Якщо рніше був більший склад, а зараз залишився лише керівник, то він затверджує наказом змінений склад інвентаризаційної комісії (в особі себе самого), потім проводить інвентаризацію і затверджує її результати своїм підписом.

Все це виглядає абсурдно, але в нормальних умовах керівник також затверджує результати інвентаризації, проведеної інвентаризаційною комісією, яку він, як правило, і очолює. Отже, затвердження результатів інвентаризації, проведеної під особистим керівництвом і власноруч, не буде вважатися порушенням.

Згадуючи юридичне прислів'я — «що не заборонено, то дозволено», щодо нашої ситуації це означає: **якщо в штаті підприємства один працівник — керівник, то для проведення інвентаризації він у відповідному розпорядчому документі може затвердити склад інвентаризаційної комісії з однієї особи.**

До того ж *Мінфіном в листі від 27.05.2014 р. № 31-08410-07-29/12918* прописано аналогічні міркування (щоправда, це було до змін у правилах проведення інвентаризації, але в цьому питанні змін не було).



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

НАКАЗ НА ПРОВЕДЕННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ

- **Перед проведенням інвентаризації підприємству необхідно видати наказ із зазначенням **обсягів і термінів інвентаризації активів і зобов'язань**.** Обов'язково наказом слід затвердити склад інвентаризаційної і робочої (робочих) інвентаризаційної комісії, в також форми інвентаризаційних описів (актів). У наказі прописують й інструкції з проведення інвентаризації.
- Якщо підприємство прийме рішення по розробці окремого Положення з проведення інвентаризації активів і зобов'язань, то всі вищевказані норми (крім призначення комісій) включають в дане Положення.



**Про проведення інвентаризації
у 2020 році**

З метою забезпечення повноти та достовірності відображення даних у річній фінансовій звітності та на підставі Закону від 16.07.1999 р. № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Положення про інвентаризацію активів і зобов'язань, затвердженого наказом Мініфіну від 02.09.2014 р. № 879, Порядку подання фінансової звітності, затвердженого постановою КМУ від 28.02.2000 р. № 419, а також інших нормативних документів, що регулюють питання проведення інвентаризації і складання річної фінансової звітності, НАКАЗУЮ:

1. Провести повну інвентаризацію основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, коштів, документів і розрахунків із перевіркою їх фактичної наявності та документального підтвердження.
 2. Організацію інвентаризації і контроль над її проведенням покласти на постійно діючу інвентаризаційну комісію, затверджену наказом від 08.01.2018 р. № 7.
 3. Інвентаризацію провести силами робочої інвентаризаційної комісії, затвердженої наказом від 08.01.2018 р. № 8.
 4. Інвентаризацію провести в присутності матеріально відповідальних осіб:
 - комірника складу № 1 (підпис) О. А. Загорулько
 - комірника складу № 2 (підпис) Г. р. Нечипорук
 - касира (підпис) Є. В. Маркова
 5. Окремі об'єкти інвентаризувати в такі строки:
 - товарно-матеріальні цінності на складах, основні засоби, нематеріальні активи – 5–9 жовтня 2020 року;
 - незавершене виробництво і готову продукцію – 2–11 листопада 2020 року;
 - кошти в касі та на рахунках, цінні папери, бланки суворої звітності – 2–11 листопада 2020 року.
 - розрахунки з покупцями, постачальниками та іншими дебіторами і кредиторами – 1–7 грудня 2020 року.
 6. Постійно діючій інвентаризаційній комісії в п'ятиденний строк після закінчення інвентаризації передати матеріали інвентаризації на затвердження керівнику.
- Контроль над виконанням наказу залишаю за собою.

Директор (підпис) І. Н. Голобородько
З наказом ознайомлені:
комірник складу № 1 (підпис) О. А. Загорулько
комірник складу № 2 (підпис) Г. р. Нечипорук
касир (підпис) Є. В. Маркова

НАКАЗ НА ПРОВЕДЕННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ

Зразки > Оформлення інвентаризації

<https://services.uteka.ua/ua/publication/zrazky-34-oformlennia-inventaryzatsii-140-prikaz-o-provedenii-inventarizacii>



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ПОЧАТОК ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ

До початку перевірки фактичної наявності активів:

- перевіряється справність усіх ваговимірювальних приладів;
- завершується обробка всіх документів щодо руху активів та формуються останні на момент інвентаризації реєстри прибуткових і видаткових документів або звіти про рух активів;
- **визначаються залишки на дату інвентаризації;**
- активи групуються, розсортовуються та розкладаються за назвами, сортами, розмірами у порядку, зручному для підрахунку (у разі проведення раптових інвентаризацій це робиться у присутності інвентаризаційної комісії (робочої інвентаризаційної комісії)).

Голова інвентаризаційної комісії (робочої інвентаризаційної комісії) **візує всі прибуткові та видаткові документи**, що додаються до реєстрів (звітів), із зазначенням *«До інвентаризації на (дата)»*. Для бухгалтерської служби ці документи є підставою для визначення залишків активів на початок інвентаризації за даними обліку.

Матеріально відповідальні особи дають в інвентаризаційному описі розписки про те, що до початку інвентаризації всі прибуткові та видаткові документи на активи здані в бухгалтерію, що всі цінності, які надійшли під їх відповідальність, оприбутковані, а ті, що вибули, списані.



ХІД ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ

Встановлюються наявні активи шляхом підрахунку, обміру, зважування.

Інвентаризацію проводять послідовно за місцями зберігання.

На прибуткових документах на активи, що надійшли на місця зберігання до передання в експлуатацію або використання робиться напис «Після інвентаризації», аналогічно і на видаткових документах.

Окремі описи на активи, що перебувають у дорозі та зберігаються на інших підприємствах.

Звіряльні відомості на «не своє» майно, яке проінвентаризовано, надсилаються підприємствам-власникам.



ЗАВЕРШЕННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ

Якщо виявлено помилки в інвентаризаційних описах (актах) матеріально-відповідальна особа відразу ж повідомляє.

Можуть проводитися контрольні перевірки інвентаризації (до відкриття складу в якому проводилась інвентаризація). Якщо значні відхилення – повторно проводиться інвентаризація робочою комісією у новому її складі.

Інвентаризаційні описи і акти передаються до бухгалтерії.

Бухгалтерія складає звіряльні відомості.

Інвентаризаційна комісія складає протокол базуючись на інвентаризаційних описах/актах та звіряльних відомостях та надає рекомендації по урегулюванню, списанню тощо.

Керівник затверджує протокол.

Бухгалтерська служба відображає результати інвентаризації у бухобліку.



Матеріальна відповідальність

- Які види відповідальності передбачено.
- *Чи треба залучати незалежного експерта з оцінки для визначення суми завданого збитку?*
- Як стягуються завдані збитки



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

- Працівники несуть матеріальну відповідальність за шкоду, заподіяну підприємству **внаслідок порушення покладених на них трудових обов'язків**. Інтереси працівників гарантуються шляхом установлення відповідальності **за пряму дійсну шкоду** лише в межах і порядку, передбачених законодавством, і за умови, коли така шкода заподіяна підприємству **винними протиправними діями (бездіяльністю) працівника** (ст. 130 КЗпП).
- **Не може бути покладена матеріальна відповідальність** на працівників за шкоду:
 - яка належить до категорії нормального виробничо-господарського ризику;
 - за неодержані підприємством прибутки;
 - заподіяну працівником, який перебував у стані крайньої необхідності.
- **Види матеріальної відповідальності**

Трудовим законодавством передбачено декілька видів матеріальної відповідальності:

 - обмежена,
 - повна,
 - колективна (бригадна),
 - підвищена.



МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Залежно від **форми вини** міняються межі відповідальності працівників:

- за **псування майна за недбалістю** застосовується **обмежена** матеріальна відповідальність за *ст. 133 КЗпП*;
- за **умисне знищення й умисне псування** того ж майна встановлена **повна** матеріальна відповідальність за *ст. 134 КЗпП*



ОБМЕЖЕНА МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Відповідно до *ст. 133 КЗпП*, обмежену матеріальну відповідальність **у розмірі заподіяної шкоди в МЕЖАХ СЕРЕДНЬОГО МІСЯЧНОГО ЗАРОБІТКУ** несуть:

1) працівники — за зіпсуття або знищення **через недбалість** матеріалів, напівфабрикатів, виробів (продукції), у т.ч. під час їх виготовлення. А також за зіпсуття або знищення через недбалість інструментів, вимірювальних приладів, спеціального одягу й інших предметів, виданих підприємством працівникові в користування. *У цьому випадку несуть відповідальність працівники, які допустили зіпсуття або знищення таких цінностей у ході трудового процесу. Не може бути покладена відповідальність на інших працівників із числа службових осіб, якщо шкода від зіпсуття або знищення через недбалість зазначених цінностей заподіяна внаслідок їхніх неправильних службових дій (бездіяльності) (п. 5 Постанови ВСУ № 14);*



ОБМЕЖЕНА МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

2) керівники підприємств та їхні **заступники**, керівники структурних підрозділів на підприємствах, їхні заступники, якщо шкоду заподіяно зайвими грошовими виплатами, неправильною постановкою обліку та зберігання матеріальних, грошових або культурних цінностей, невжиттям необхідних заходів до запобігання простоям, випускові недоброякісної продукції, розкраданню, знищенню та зіпсуттю матеріальних, грошових чи культурних цінностей. *До **зайвих грошових виплат** належать, зокрема, суми стягнення штрафів, заробітної плати, виплачені звільненому працівникові у зв'язку із затримкою з вини службової особи видачі трудової книжки, розрахунку, неправильним формулюванням причин звільнення тощо (п. 6 Постанови ВСУ № 14).*



ОБМЕЖЕНА МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Обмежена матвідповідальність як вид матеріальної відповідальності застосовується до працівників за загальним правилом, відповідно до *ст.130 та ст. 133 КЗпП*. Таким чином, інші види матвідповідальності (**повна або підвищена**) **можуть застосовуватися лише в окремих випадках, прямо передбачених законодавством.**

Для покладення на працівника матеріальної відповідальності за завдану підприємству шкоду по виконуватися умови, установлені ст. 130 КЗпП, зокрема:

- працівниками відшкодовується лише пряма дійсна шкода;
- відшкодовується лише шкода, завдана протиправними діями (бездіяльністю) працівника, що полягали в порушенні ним трудових обов'язків;
- обов'язковою є наявність причинно-наслідкового зв'язку між протиправними діями працівника та заподіяною шкодою;
- обов'язковою є наявність вини працівника у скоєнні ним порушення.



ОБМЕЖЕНА МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Визначення розміру шкоди, що підлягає відшкодуванню

- Розмір заподіяної підприємству шкоди, відповідно до *ч. 1 ст. 135-3 КЗпП*, визначається **за фактичними втратами, на підставі даних бухгалтерського обліку**, виходячи з балансової вартості (собівартості) матеріальних цінностей за вирахуванням зносу згідно з установленими нормами. Звісно працівник відповідає лише за пряму дійсну шкоду (не компенсуючи відповідні неoderжані прибутки — упущену вигоду).
- Проте із цього правила є деякі **винятки**. Наприклад: у разі **розкрадання, недостачі, умисного знищення чи умисного псування матеріальних цінностей** розмір шкоди визначається за цінами, що діють у даній місцевості на день відшкодування шкоди (*ч. 2 ст. 135-3 КЗпП*). Так, відповідно до *Порядку №116*, розмір збитків (грошова оцінка завданої підприємству шкоди та інші складові) від **розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей** (виходячи з положень *ч. 2 ст. 135-3 КЗпП*, ідеться лише про умисні знищення або псування) визначається **шляхом проведення незалежної оцінки відповідно до національних стандартів оцінки** (див. також «Вісник» <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/364>). У випадку визначення розміру збитків, що призвели до завдання майнової шкоди державі, територіальній громаді або суб'єкту господарювання з державною (комунальною) часткою в статутному (складеному) капіталі, розмір збитків визначається відповідно до *Методики оцінки майна № 1891*.
- Згідно із *ч. 3 ст. 135-3 КЗпП*, на підприємствах громадського харчування (на виробництві та в буфетах) і в комісійній торгівлі розмір шкоди, заподіяної розкраданням або нестачею продукції і товарів, визначається за цінами, установленими для продажу (реалізації) цієї продукції і товарів.



ОБМЕЖЕНА МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Порядок відшкодування шкоди

У випадку притягнення працівника до обмеженої матеріальної відповідальності (у межах середньомісячного заробітку), згідно зі *ст. 127, 136 КЗпП*, відшкодування шкоди може здійснюватися шляхом відрахування із заробітної плати працівника за розпорядженням (наказом) керівника підприємства; під час відшкодування шкоди, завданої керівником чи його заступником, — за розпорядженням (наказом) вищого органу в порядку підлеглості.

Тож оцінений розмір збитків порівнюється із середньомісячною заробітною платою працівника. Такий середній заробіток обчислюється відповідно до Порядку обчислення середньої зарплати, як і для інших випадків збереження зарплати — тобто за 2 останні місяці, виходячи з кількості відпрацьованих днів (годин).

Крім цього, для видання такого наказу законодавство встановлює стислі строки. Відповідно до *ч. 2 ст. 136 КЗпП*, розпорядження керівника або вищестоящего органу (у порядку підлеглості) має бути зроблено не пізніше 2-х тижнів із дня виявлення заподіяної працівником шкоди.

У разі якщо керівник або вищий в порядку підлеглості орган не видав розпорядження протягом двох тижнів, покриття шкоди провадиться в судовому порядку.



ОБМЕЖЕНА МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Якщо особа не є матеріально відповідальною

Деякі підприємства укладають з усіма працівниками договори про повну матеріальну відповідальність, незважаючи на те що укладення таких договорів допускається лише з працівниками, що працюють на посадах, пов'язаних з обслуговуванням цінностей, або виконують відповідну роботу, і перелік яких передбачений законодавством. Такі договори, укладені з працівниками, посад чи робіт яких немає в цих переліках, є **недійсними**, відповідно до норм ст. 9 КЗпП. Отже, такі працівники повинні нести відповідальність за завдану підприємству шкоду лише на загальних засадах, тобто в межах середнього місячного заробітку.



ПОВНА МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Працівники несуть матеріальну відповідальність **у повному розмірі** за шкоду, заподіяну **з їхньої вини** підприємству у випадках, коли:

1) між працівником і підприємством укладено **письмовий договір** про повну матеріальну відповідальність за незабезпечення цілості майна та інших цінностей, переданих йому для зберігання або для інших цілей (*ст. 135¹ КЗпП*).

Перелік посад і робіт, що заміщаються чи виконуються робітниками, з якими підприємством, установою, організацією можуть укладатися письмові договори про повну матеріальну відповідальність за незабезпечення збереження цінностей, які були передані їм для збереження, обробки, продажу (відпуску), перевезення чи застосування під час виробництва, а також **типовий договір** про повну індивідуальну матеріальну відповідальність затверджені *постановою Держкомпраці СРСР і Секретаріатом ВЦРПС від 28.12.1977 р. № 447/24*.

Договір про повну матеріальну відповідальність може бути укладено тільки з працівниками, які займають посади (виконують роботи) із зазначеного **переліку**;

2) майно й інші цінності були **одержані працівником під звіт** за разовою довіреністю або іншими разовими документами. Таку відповідальність може нести будь-який працівник, котрий отримав під звіт майно й інші матеріальні цінності, навіть не укладаючи при цьому договору про повну матеріальну відповідальність;



ПОВНА МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

- 3)** шкода завдана діями працівника, які мають **ознаки діянь, переслідуваних у кримінальному порядку**. До відповідальності притягуються працівники у випадку крадіжки чи інших злочинних діянь, передбачених Кримінальним кодексом України. Факт вчинення злочину має бути підтверджений правоохоронними чи судовими органами;
- 4)** шкода завдана працівником, який був **у нетверезому стані**. Нетверезий стан працівника може бути підтверджено як медичним висновком, так і іншими видами доказів (актами й іншими документами, поясненням сторін і третіх осіб, показаннями свідків);
- 5)** шкода завдана **недостачею, умисним знищенням (зіпсуттям)** матеріалів, виробів (продукції), у т.ч. під час їх виготовлення, а також інструментів, приладів, спеціального одягу й інших предметів, виданих підприємством працівникові в користування;
- 6)** на працівника покладено повну матеріальну відповідальність відповідно до законодавства за шкоду, заподіяну підприємству **під час виконання трудових обов'язків**;
- 7)** шкода завдана не під час виконання трудових обов'язків;

У п. 18 Постанови ВСУ № 14 роз'яснено, що під час заподіяння шкоди працівниками самовільним використанням у корисливих цілях технічних засобів підприємства (автомобілів, автокранів тощо) відповідальність має наставати за нормами не трудового, а цивільного права.



ПОВНА МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Визначитися з розміром шкоди

Розмір заподіяної підприємству шкоди визначається за фактичними втратами, на підставі даних бухгалтерського обліку, виходячи з балансової вартості (собівартості) матеріальних цінностей за вирахуванням зносу згідно з установленими нормами (*ст. 135³ КЗпП*).

Але якщо є недостача, зумисне знищення, крадіжка – розмір збитку має визначатися за Порядком визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей, затвердженим постановою КМУ від *22.01.1996 р. № 116*. А за ним розмір збитків встановлюють шляхом проведення незалежної оцінки відповідно до національних стандартів оцінки.

Із сум, стягнутих відповідно до Порядку № 116, здійснюється відшкодування збитків, завданих підприємству, установі і організації з урахуванням фактичних витрат підприємства на відновлення пошкоджених або придбання нових матеріальних цінностей та вартості робіт з їх відновлення. Залишок коштів перераховується до державного бюджету.



ПІДВИЩЕНА МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Підвищену матеріальну відповідальність несуть працівники, які виконують операції, пов'язані із закупівлею, продажем, обліком, перевезенням, доставкою чи використанням у процесі виробництва дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, ювелірних побутових і промислових виробів, відходів і брухту, що містять дорогоцінні метали та дорогоцінне каміння, а також валютні операції. Крім працівників, які виконують перелічені операції, до матеріальної відповідальності згідно із *Законом України від 06.06.1995 р. № 217/95-ВР* можуть притягатися й особи, безпосередньо не пов'язані з виконанням операцій, зазначених вище, але визнані винними в розкраданні, знищенні (псуванні), недостачі або втраті дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, валютних цінностей.



Наказ № 32-Ш

22.09.20 р.

м. Запоріжжя

Про притягнення до матеріальної відповідальності Даниленка Ігоря Петровича

У зв'язку з виявленою комісією під час інвентаризації нестачею товарно-матеріальних цінностей на загальну суму 5 500 грн і згідно зі ст. 132, 136 КЗпП НАКАЗУЮ:

1. Притягти Даниленка Ігоря Петровича, комірника, до матеріальної відповідальності в розмірі 5 500 грн.
2. Головному бухгалтеру Михайличенку В. В. стягнути суму шкоди шляхом її утримання із заробітної плати Даниленка І. П. з урахуванням вимог ст. 128 КЗпП, відраховуючи щомісячно по 20 % заробітку починаючи з жовтня 2020 року до повного покриття шкоди.
3. Начальнику відділу кадрів Кравченко О. Л. ознайомити Даниленка І. П. із цим наказом під підпис.
4. Утримання здійснювати після закінчення семи днів із моменту ознайомлення Даниленка І. П. із цим наказом.

Підстави:

1. Акт інвентаризаційної комісії від 20.09.20 р.
2. Матеріали службового розслідування: службові записки працівників складу, акти інвентаризації складу, висновок інвентаризаційної комісії.
3. Пояснювальна записка Даниленка І. П.

МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Зразки > Оформлення
інвентаризації

<https://services.uteka.ua/ua/publication/zrazky-34-oformlennia-inventaryzatsii-140-prikaz-ob-uderzhanii-summy-ushherba-iz-zarplaty-vinovnogo-rabotnika>



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

Інвентаризація основних засобів

- Оформлення. Облік нестач. Оприбуткування лишків
- *Чи списувати повністю амортизовані основні засоби? Як продовжити строк корисного використання? Чи треба переоцінювати основні засоби залишкова вартість яких 0 грн?*
- **Які документи слід оформити аби не нараховувати ПДВ при ліквідації ОЗ?**
Чому варто «списувати» об'єкти, яких немає у наявності.
- Інвентаризація орендованих та переданих в оренду об'єктів



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Інвентаризації підлягають як власні основні засоби так і ті, що не належить підприємству і обліковується на позабалансових рахунках (*п. 6 р. I Положення № 879*).

Відмітимо: інвентаризація земельних ділянок, будівель, споруд та інших нерухомих об'єктів може проводитись один раз на 3 роки. Виняток із цього правила — інвентаризація нерухомого майна держпідприємств, їх об'єднань, установ та організацій, у т.ч. того, що передано в оренду, концесію, та державного майна, яке не увійшло до статутного капіталу госпорганізацій, утворених у процесі приватизації й корпоратизації, інвентаризація яких проводиться відповідно до вимог законодавства щодо інвентаризації об'єктів держвласності.

Результати інвентаризації відображають в інвентаризаційному описі.

Рекомендуємо скористатися **формою** інвентаризаційного опису **з наказу Мінфіну від 17.06.2015 р. № 572** (вони затверджені для бюджетних установ, але повністю за реквізитами підходять і звичайним підприємствам). Складають не менше ніж у двох примірниках.



ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Інвентаризаційний опис складається за об'єктами основних засобів чи групами та окремо за кожною матеріально відповідальною особою (пп. 1.2 р. III Положення № 879).

Можуть складатися групові інвентаризаційні описи МНМА, виданих в індивідуальне користування працівників та на бібліотечні фонди (пп. 1.9, 1.11 р. III Положення № 879)

В описі приводять (п. 1.3 р. III Положення № 879):

- найменуванням відповідно до основного призначення об'єкта;
- інвентарний номер,
- виробника,
- заводський номер (при його наявності),
- рік випуску,
- первісну (переоцінену) вартість, суму зносу,
- термін корисного використання.

Багаторічні насадження вносяться до інвентаризаційного опису за культурами, ботанічними сортами із зазначенням року закладення, площі, кількості дерев або кущів, за категоріями та їх балансовою вартістю.

Іригаційні і меліоративні споруди записуються за видом і родом споруд із зазначенням їхніх розмірів, року спорудження, балансової вартості та інших відомостей, що характеризують їх призначення і стан.

Документи, що підтверджують право власності на земельні ділянки, будівлі, споруди, іншу нерухомість.

Інформація про основні засоби, залишкова вартість яких дорівнює нулю, повинна бути передана інвентаризаційною (робочою інвентаризаційною) комісією керівнику підприємства (пп. 1.4 р. III Положення № 879).

У разі виявлення об'єктів, що не знаходяться на обліку, а також об'єктів, дані про які відсутні в обліку, до інвентаризаційного опису відсутні відомості і технічні показники про такі об'єкти вносяться, наприклад, так: про будівлі - зазначаються їх призначення, основні матеріали, з яких вони побудовані, об'єм (зовнішній чи внутрішній обмір), площа (загальна корисна площа), число поверхів, підвалів, напівпідвалів, рік побудови тощо (пп. 1.5 р. III Положення № 879).

У разі невідображення виконаних робіт капітального характеру (добудова поверхів, прибудова нових приміщень тощо) або часткової ліквідації будівель і споруд (знесення окремих конструктивних елементів) в бухгалтерському обліку підприємства визначається сума збільшення або зменшення балансової вартості об'єкта і в описі відображаються дані про проведені зміни (пп. 1.3 р. III Положення № 879).



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

ОКРЕМІ інвентаризаційні описи

1. Основні засоби, які не значаться в обліку.

п. 1.5 р. III Положення № 879

2. Основні засоби, які не придатні до експлуатації і не підлягають відновленню (із зазначенням часу введення в експлуатацію та причин, що довели до стану непридатності ці об'єкти).

пп. 1.8 р. III Положення № 879



ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Після оформлення інвентаризаційного опису у матеріально відповідальних осіб беруть іще одну розписку про те, що всі цінності, зазначені в описі, перевірені в присутності членів комісії та внесені до опису. У зв'язку із цим претензій до інвентаризаційної комісії немає, а всі перелічені в описі цінності перебувають на відповідальному зберіганні таких осіб (таку розписку типово приводять в самому описі).

Після здачі інвентаризаційних описів в бухгалтерію, останньою складається **звіряльна відомість** (не менш ніж у двох примірниках).

У ній відображають **розбіжності** між даними бухгалтерського обліку і даними інвентаризаційних описів (актів інвентаризації) (п. 20 р. II, п. 1 р. IV Положення № 879). Далі результати, пропозиції і висновки оформляють у **протоколі (розглядає та підписує керівник впродовж 5 робочих днів)**.



ОБЛІК РЕЗУЛЬТАТІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ОЗ

Якщо в результаті інвентаризації виявляють розбіжність, яка стала наслідком облікової помилки (наприклад, документ не провели в обліку, неправильно оприбуткували (не на той рахунок), помилково списали і т. д.), то таку розбіжність між фактом і обліком не вважають фактичним лишком або нестачею. Її позбуваються шляхом виправлення помилок за П(С)БО 6 (*лист Мінфіну від 13.12.2004 р. № 31-04200-30-10/22823*). Оформляють на основі бухдовідки.

Тобто в ситуації, коли документи на ОЗ є, а в обліку їх не відобразили – вихід для оприбуткування – виправлення помилки, а не фіксація лишків.



ОБЛІК РЕЗУЛЬТАТІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ОЗ

Лишки

При інвентаризації «знайшли» ОЗ, які не були оприбутковані в обліку і не підтверджені первинними документами (не йдеться про не оприбуковані через помилку)

Дт 10, 11 Кт 69 – оприбуткування лишків за справедливою (тобто ринковою) вартістю (*п. 4 р. IV Положення № 879*).

При нарахуванні амортизації на них:

Дт 23, 91, 92, 93, 94 Кт 13

Одночасно визнання доходу:

Дт 69 Кт 746

Нестачі

Дт 072 – виявлено нестачу (на облікову вартість).

Дт 13 Кт 10, 11 – списано суму зносу (накопиченої амортизації)

Дт 976 Кт 10 – списано залишкову вартість

Дт 976 Кт 641 – нараховано ПЗ з ПДВ (якщо немає документів, які б підтверджували крадіжку, розібрання, неможливість використання).

Якщо виявлено винну особу:

Кт 072

Дт 375 Кт 746 – на суму прямого збитку

Дт 375 Кт 642 – на суму перевищення оціночного збитку над прямим збитком (ця сума перераховується до бюджету за постановою КМУ від 22.01.1996 р. № 116)



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ОБЛІК РЕЗУЛЬТАТІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ОЗ

Лишки ОЗ

Безхазяйною є річ, яка не має власника або власник якої невідомий (ст. 335 ЦКУ). **Безхазяйні нерухомі речі** беруться на облік органом, що здійснює державну реєстрацію прав на нерухоме майно, за заявою органу місцевого самоврядування, на території якого вони розміщені. Про взяття таких речей на облік робиться оголошення у друкованих засобах масової інформації.

Це потрібно аби встановити власника або іншу особу, яка має право вимагати повернення такої речі або заявити про свої права на вказану річ. Лише після закінчення **одного року** з моменту взяття такої речі на облік – виникнуть правові підстави для визнання власником речі іншої особи.

Податок на прибуток

Різниця за лишками при визначенні бази з податку на прибуток в ПКУ немає. Тобто як операція відобразилася в бухобліку і вплинула на бухфінрезультат так вона позначиться і на базі з податку на прибуток.

В податковому обліку такі об'єкти амортизують.

ПДВ

Жодних наслідків.



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ОБЛІК РЕЗУЛЬТАТІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ОЗ

Нестачі ОЗ

Податок на прибуток

Виникають різниці з податку на прибуток у тих підприємств, які використовують різниці з р. III ПКУ

Фінансовий результат до оподаткування:	
збільшують на суму (п. 138.1 ПКУ):	зменшують на суму (п. 138.2 ПКУ):
- залишкової вартості об'єкта визначеної відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку Тобто на БУХГАЛТЕРСЬКУ залишкову вартість	- залишкової вартості об'єкта визначеної за правилами податкового обліку Тобто на ПОДАТКОВУ залишкову вартість
<i>ряд. 1.1.2 додатка РІ до декларації</i>	<i>ряд. 1.2.2 додатка РІ до декларації</i>

У разі ліквідації **невиробничих (тобто негоспдіяльних)** основних засобів їх залишкова бухгалтерська вартість збільшує бухфінрезультат до оподаткування. Сум, що зменшує бухфінреультат до оподаткування при ліквідації негоспдіяльних основних засобів немає.



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ОБЛІК РЕЗУЛЬТАТІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ОЗ

Нестачі ОЗ

ПДВ

Нестачу основних засобів, виявлену під час інвентаризації, можна віднести до випадків, які не спричиняють нарахування податкових зобов'язань із ПДВ за п. 189.9 ПКУ. Адже така нестача явно відбулася без згоди платника податку, що належним чином буде підтверджено не лише інвентаризаційними документами (Звіряльною відомістю та Протоколом), а й Актом на списання основних засобів (ф. № ОЗ-3 або ф. № ОЗ-4) (*див.* зокрема лист 18.11.2015 р. № 25655/10/28-10-06-11).

Компенсуючих ПЗ в такому разі також не буде.

Нині у пп. «г» п. 198.5 ПКУ прямо прописано, що компенсаційні ПЗ нараховуватися не будуть, якщо ліквідуються основні засоби за правилами п. 189.9 ПКУ.

(До змін у ПКУ намагалися «підтягти» пп. «г» п. 198.5 ПКУ, але в стінах суду рішення на користь платника - у постанов Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 08.07.2015 р. у справі № 804/6742/15: абзац «г» п. 198.5 ПКУ регулює випадки свідомого (!) використання ОЗ в негоспдіяльності, а у випадку крадіжки усе відбувається без волі підприємства).



ОБЛІК РЕЗУЛЬТАТІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ОЗ

Нестачі ОЗ

ПДВ

Ліквідація основних засобів – це постачання товарів (*абз. «д» пп. 14.1.191 ПКУ*).

База нарахування – **звичайна ціна (!)**, але не нижче балансової вартості на момент ліквідації (*п. 189.9 ПКУ*).

Винятки, коли ПДВ не нараховують при ліквідації:

- у зв'язку з **їх знищенням** або руйнуванням унаслідок дії обставин непереборної сили;
- коли така ліквідація здійснюється **без згоди платника податку**, у т.ч. у разі викрадення;
- коли платник податку **надає контролюючому органу відповідний документ про знищення, розібрання чи перетворення необоротних активів в інший спосіб, унаслідок чого необоротний актив не може використовуватися за первісним призначенням.**

Важливий документ у цьому питанні - **Узагальнююча консультація, затверджена наказом Мінфіну від 03.08.2018 р. № 673**



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ОБЛІК РЕЗУЛЬТАТІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ОЗ

ПДВ

Підтвердження знищення, руйнування чи викрадення основних засобів

Причина	Документ
Знищення у зв'язку з обставинами непереборної сили	сертифікат Торгово-промислової палати України, який засвідчує факт настання обставин непереборної сили (форс-мажору), отриманий відповідно до Закону України «Про торгово-промислові палати в Україні» від 02.12.1997 р. № 671/97-ВР
Пожежа	акт, що засвідчує факт пожежі, складений згідно з положеннями Порядку обліку пожеж та їх наслідків, затвердженого постановою КМУ від 26.12.2003 р. № 2030, що підписується комісією, до складу якої входить не менш як три особи, у т.ч. представник територіального органу ДСНС України, представник адміністрації (власник) об'єкта, потерпілий
Знищення	дані (витяг) із відповідного реєстру про припинення права власності на основні засоби в разі їх повного знищення згідно з порядком, визначеним ст. 349 ЦКУ
Крадіжка	витяг із Єдиного реєстру досудових розслідувань, що засвідчує факт реєстрації відомостей про кримінальне правопорушення, отриманий у порядку, установленому Кримінальним процесуальним кодексом України, у разі викрадення основних засобів
Інші обставини знищення	інші документи, що відповідно до законодавства підтверджують факт знищення, зруйнування, викрадення основних виробничих або невикробничих засобів



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ОБЛІК РЕЗУЛЬТАТІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ОЗ

Розібрання чи інші перетворення основних засобів

Платник ПДВ **не нараховує ПДВшних зобов'язань** (у т.ч., компенсуючі податкові зобов'язання за п. 198.5 ПКУ) у разі подання податківцям **акта на списання основних засобів**, складеного постійно діючою на підприємстві комісією (Узагальнююча консультація № 673):

- **за типовою формою**, установленною наказом Мінстату України «Про затвердження типових форм первинного обліку» від 29.12.1995 р. № 352,
або
- **за довільною формою** за умови, якщо такий документ міститиме всю необхідну інформацію, яка дозволяє ідентифікувати операцію, та матиме всі реквізити первинного документа.

Такий документ має підтверджувати факт знищення, розібрання чи перетворення основних засобів в інший спосіб, унаслідок чого основний засіб не може використовуватися за первісним призначенням.

Раніше податківці хотіли бачити крім цих документів ще й Висновок відповідної експертної комісії щодо неможливості використання в майбутньому цих засобів за первісним призначенням як окремий документ.



ОБЛІК РЕЗУЛЬТАТІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ОЗ

ПДВ

Чи треба подавати такі документи про ліквідацію разом із декларацією з ПДВ?

Ні, такої вимоги немає (ІПК від 29.01.2019 р. № 300/ІПК/28-10-27-01-11, ІПК від 13.12.2019 р. N 1891/6/99-00-07-03-02-15/ІПК).

Раніше контролери завше говорили – треба (див. наприклад лист МГУ ДФС – Центрального офісу з ОВП від 18.11.2015 р. № 25655/10/28-10-06-11).

Але в Узагальнюючій консультації № 673 Мінфін не говорить про подання документів разом з декларацією (лиш за бажанням платника це можна зробити). Головне – щоб вони були при перевірці.



Чи списувати з балансу повністю амортизовані ОЗ?

Нульова залишкова вартість повністю амортизованого основного засобу **не є підставою для його списання**. Якщо цей засіб цілком придатний до експлуатації і підприємство сподівається отримати економічні вигоди від його використання - рекомендуємо продовжити строк корисного використання таких об'єктів.

Якщо об'єкт використовується, але його списано з балансу, є **ризики (проблеми)** щодо відображення:

- витратних матеріалів за ним (скажімо картриджів за списаним принтером);
- витрат на обслуговування (наприклад обслуговування списаного з балансу кондиціонера);
- витрат на ремонт, поліпшення.



ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Перехід на «виробничий» метод податкової амортизації

Якщо ваше підприємство платник податку на прибуток і використовує різниці з р. III ПКУ та має бажання змінити метод амортизації на виробничий за «старими» об'єктами, які до цього в податковому обліку амортизувалися іншим методом – потрібно провести інвентаризацію НА ПОЧАТОК кварталу.

Для «переходу» на виробничий метод амортизації в податковому обліку за об'єктами, які використовуються уже (при прийнятті рішення у II-IV кв. 2020 р.) **слід провести інвентаризацію** на перше число початку звітного періоду переходу (п. 52 підроз. 4 р. XX ПКУ).

Інформаційний лист ДПСУ № 12

*«Для цілей цієї норми буде достатнім, якщо Акт, який складено за результатами інвентаризації, проведеної у II кварталі 2020 року, але після 22 травня, містить інформацію про основні засоби, наявні за даними бухгалтерського обліку **станом 1 квітня 2020 року**, але за умови, що такі об'єкти продовжують перебувати в обліку платника податків у складі основних засобів на дату проведення інвентаризації. Якщо ж документального підтвердження факту їх перебування в обліку станом на 1 квітня 2020 року надати неможливо, рішення про використання «виробничого» методу по таких об'єктах платник податку зможе прийняти лише з III кварталу 2020 року за результатами відповідної інвентаризації, проведеної станом на 1 липня 2020 року. Важливо, що **Кодекс не передбачає можливості прийняти зазначене рішення після 31 грудня 2020 року**».*



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

<https://officevp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/423006.html>

Враховуючи, що відповідно до пункту 49.19 статті 49 Кодексу для цілей податку на прибуток підприємств "базовим звітним (податковим) періодом" є календарний квартал, то **платники, які прийняли рішення про застосування з II кварталу 2020 року** "виробничого" методу нарахування податкової амортизації до основних засобів, амортизацію яких розпочато за іншим методом, **зобов'язані провести інвентаризацію цих об'єктів основних засобів станом на 01.04.2020 року.**



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

Інвентаризація необоротних активів полягає в перевірці документів на них. Результати відображають у інвентаризаційному описі (використовують форму № НА-4 затверджену *наказом Мініну від 22.11.2004 р. № 732*).

Найменування активів, зобов'язань	Додаткова інформація в інвентаризаційному описі, акті інвентаризації	Випадки складання додаткових інвентаризаційних описів, актів
Інвентаризаційний опис складається за об'єктами нематеріальних активів чи групами однотипних за призначенням і умовами використання об'єктів нематеріальних активів та окремо за кожною матеріально відповідальною особою (пп. 2.2 р. III Положення № 879)	В описі приводять (пп. 2.2 р. III Положення № 879): - дані про назву нематеріального активу; - характеристику; - призначення; - дату придбання (введення в експлуатацію); - первісну (переоцінену) вартість; - суму накопиченої амортизації; - строк корисного використання; - кількість та вартість об'єкта чи групи об'єктів нематеріальних активів. У разі виявлення лишків об'єктів нематеріальних активів до інвентаризаційного опису вони вносяться із зазначенням необхідних даних.	--

Облік результатів інвентаризації нематактивів аналогічний інвентаризаційних різниць за обліку ОЗ.



ОБЛІК РЕЗУЛЬТАТІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ НА

Лишки

При інвентаризації «знайшли» НА, які не були оприбутковані в обліку і не підтверджені первинними документами (не говоримо про неоприбуковані через помилку)

Дт 10, 11 Кт 69 – оприбуткування лишків за справедливою (тобто ринковою) вартістю (п. 4 р. IV Положення № 879).

При нарахуванні амортизації на них:

Дт 23, 91, 92, 93, 94 Кт 13

Одночасно визнання доходу:

Дт 69 Кт 746

Нестачі

Дт 072 – виявлено нестачу (на облікову вартість).

Дт 13 Кт 10, 11 – списано суму зносу (накопиченої амортизації)

Дт 976 Кт 10 – списано залишкову вартість

Дт 976 Кт 641 – нараховано ПЗ з ПДВ.

Якщо виявлено винну особу:

Кт 072

Дт 375 Кт 746 – на суму прямого збитку

Дт 375 Кт 642 – на суму перевищення оціночного збитку над прямим збитком (ця сума перераховується до бюджету за постановою КМУ від 22.01.1996 р. № 116)



ОБЛІК РЕЗУЛЬТАТІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ НА

Нестачі НА

Податок на прибуток

Виникають різниці з податку на прибуток у тих підприємств, які використовують різниці з р. III ПКУ

Фінансовий результат до оподаткування:	
збільшують на суму (п. 138.1 ПКУ):	зменшують на суму (п. 138.2 ПКУ):
- залишкової вартості об'єкта визначеної відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку Тобто на БУХГАЛТЕРСЬКУ залишкову вартість	- залишкової вартості об'єкта визначеної за правилами податкового обліку Тобто на ПОДАТКОВУ залишкову вартість
<i>ряд. 1.1.2 додатка РІ до декларації</i>	<i>ряд. 1.2.2 додатка РІ до декларації</i>



ОБЛІК РЕЗУЛЬТАТІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ НА

Нестачі НА

ПДВ

Підприємство має нарахувати «компенсуючі» ПЗ з ПДВ виходячи з балансової (залишкової) вартості НА, що склалася на початок звітного (податкового) періоду, в якому здійснена ця операція (п. 189.1 ПКУ). Причина – зникнення (нестача) де дасть змоги використовувати у господарській діяльності, і податківці говорять що це негосподарське використання НА (пп.«г» п. 198.5 ПКУ).

Винятом із п. 189.9 ПКУ, на жаль, скористатися не вдасться, бо він стосується основних засобів.



Інвентаризація запасів

- Облік лишків та нестач.
- ПДВ наслідки списання нестач в межах норм та понад норми: позиція податківців.
Чи є варіанти уникнення негативних ПДВ-наслідків?
- Коли можливий пересорт?
- Інвентаризація активів на відповідальному зберіганні. Уцінка запасів – право чи обов'язок?
- Вплив уцінки на податок на прибуток (чи треба створювати забезпечення) та ПДВ.



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЗАПАСІВ

Інвентаризають запаси за місцями зберігання та окремо за матеріально відповідальними особами (пп.4.1 р. III Положення № 879)

В інвентаризаційному описі приводять (пп.4.1 р. III Положення № 879):

- найменування;
- номенклатурний номер (за його наявності);
- вид;
- група;
- сорт;
- одиниця виміру;
- ціна;
- сума;
- кількість (рахунок, вага або міра) фактично встановлених на дату інвентаризації, та за даними бухгалтерського обліку

На МШП, які обліковуються в оперативному порядку, інвентаризаційні описи не складаються, а перевіряється фактична наявність цих предметів у матеріально відповідальних осіб шляхом зіставлення з відомістю оперативного обліку. Виявлена при цьому нестача предметів оформлюється актом (пп.4.1 р. III Положення № 879).

Тара наводиться в інвентаризаційному описі за видами, цільовим призначенням і якісним складом (нова, яка була у вжитку, така, що потребує ремонту, тощо). На тару, що стала непридатною, складається акт на списання із зазначенням причин псування (пп. 4.5 р. III Положення № 879).

Для незавершеного виробництва вказати (пп. 4.6 р. III Положення № 879):

- стадія та ступінь готовності,
- кількість або обсяг виконаних робіт.



ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЗАПАСІВ

Окремі інвентаризаційні описи

- 1) Запаси, що знаходяться в дорозі, в тому числі відвантажена продукція (пп.4.3 р. III Положення № 879).
- 2) Запаси, що знаходяться на складах інших підприємств (пп.4.3 р. III Положення № 879).
- 3) Не оплачена у строк покупцями відвантажена продукція (товари) пп.4.3 р. III Положення № 879).
- 3) Непридатні і зіпсовані запаси із зазначенням ступеня непридатності, характеру псування, пропозицій по уцінці, списанню або можливості використання цих предметів у господарській діяльності (пп.4.4 р. III Положення № 879).
- 4) Сировина, матеріали і покупні напівфабрикати, що перебувають біля робочих місць і не піддавались обробці, до опису незавершеного виробництва не включаються, а фіксуються в окремих інвентаризаційних описах (пп. 4.6 р. III Положення № 879).
- 5) На незакінчений ремонт будівель, споруд, машин, обладнання, енергетичних установок та інших об'єктів — в окремому інвентаризаційному описі вказують: найменування об'єкта, що ремонтується, опис і відсоток виконаних робіт (пп. 4.6 р. III Положення № 879).

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЗАПАСІВ

На основі інвентаризаційних описів бухгалтерія складає **звіряльну відомість**, в якій відображає розходження між даними фактичними і бухгалтерського обліку. Звіряльну відомість оформляють не менше ніж у двох примірниках. За основу можна взяти форму, затверджену *наказом Мінфіну від 17.06.2015 р. № 572* (вони затверджені для бюджетних установ, але повністю за реквізитами підходять і звичайним підприємствам).

Після затвердження протоколу інвентаризації на базі нього відображають облікові наслідки.



**ЗВІРЯЛЬНА ВІДОМІСТЬ
результатів інвентаризації запасів**

«1» грудня 2020 р.
(дата складання)

На підставі розпорядчого документа від «30» вересня 2020 р. № 09/65 проведено інвентаризацію фактичної наявності запасів, за результатами якої встановлено:

№ з/п	Субрахунок	Матеріальні цінності		Матеріально відповідальна особа	Одиниці виміру	Результати інвентаризації				Пересортиця				Нестачі, які можуть бути списані в межах норм природного убутку		Нестачі понад норми природного убутку	
		найменування, вид, сорт, група	номенклатурний номер (за наявності)			лишки		нестачі		лишки, які можуть бути зараховані в покриття нестач		нестачі, які можуть бути покриті лишками		кількість	сума	кількість	сума
						кількість	сума	кількість	сума	кількість	сума	кількість	сума				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Приклад 1																	
1	281	Рис бурий нешлифований	011	Риженко Г. О.	кг	100	6 500	—	—	100	6 500	—	—	—	—	—	—
2	281	Рис басматі	012	Риженко Г. О.	кг	—	—	100	7 800	—	—	100	6 500	—	—	—	1 300
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Разом		X	Риженко Г. О.	X	100	6 500	100	7 800	100	6 500	100	6 500	—	—	—	1 300	
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Приклад 2																	
1	281	Оливкова олія	78	Риженко Г. О.	шт.	—	—	10	3 000	—	—	—	—	—	—	10	3 000
2	281	Гречка	021	Риженко Г. О.	шт.	—	—	400	80 000	—	—	—	—	0,3	60	399,7	79 940
3	281	Крем бальзамічний	800	Риженко Г. О.	шт.	10	1 400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Разом		X	Риженко Г. О.	X	10	1 400	410	83 000	—	—	—	—	0,3	60	409,7	82 940	

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЗАПАСІВ

Зразки > Оформлення
інвентаризації

<https://services.uteka.ua/ua/publication/zrazky-34-oformlennia-inventoryzatsii-140-slichitelnya-vedomost-rezultatov-inventarizacii-zapasov>



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ОБЛІК РЕЗУЛЬТАТІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ЗАПАСІВ

Лишки

Дт 20, 22, 28 Кт 719 – оприбуткування лишків за справедливою (тобто ринковою) вартістю (п. 4 р. IV Положення № 879)

Якщо ж виявлено, що запаси були помилково не оприбутковані і є помилка у відображенні зобов'язань перед постачальником, то кореспонденція буде:

Дт 20, 22, 28 Кт 631, 685

Якщо собівартість запасів помилково була списана у витрати періоду, то можна провести сторнування (методом «сторно»):

Дт 23, 90, 92, 93, 94 Кт 20, 22, 28

Нестачі

Дт 072 – виявлено нестачу (на облікову вартість).

Дт 947 Кт 20, 26, 28 – списано балансову вартість.

Дт 949 Кт 641 – нараховано ПЗ з ПДВ (виходячи з понаднормативних нестач).

Якщо виявлено винну особу:

Кт 072

Дт 375 Кт 716 – на суму прямого збитку

Дт 375 Кт 642 – на суму перевищення оціночного збитку над прямим збитком (ця сума перераховується до бюджету за постановою КМУ від 22.01.1996 р. № 116)



ОБЛІК РЕЗУЛЬТАТІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ЗАПАСІВ

Податок на прибуток лишків та нестач запасів

Під час обчислення податку на прибуток наслідки аналогічні як у бухобліку. Адже податок на прибуток визначають виходячи з бухфінрезультату до оподаткування плюс/мінус різниці (ті підприємства, що їх застосовують). А **різниць-коригувань, пов'язаних із нестачею чи надлишком запасів ПКУ не передбачає**. Тож як операція відобразилася у бухобліку і вплинула на фінрезультат, так позначиться і на податку на прибуток (див. листі ДФСУ від 04.12.2015 р. № 25961/6/99-99-19-02-02-15).

ПДВ у разі нестач запасів

При списанні ТМЦ у межах норм природного убутку не треба нараховувати ПЗ з ПДВ, адже такі втрати вважаються господарськими (див. зокрема листи ДФСУ від 17.12.2015 р. № 27000/6/99-99-19-03-02-15, від 16.03.2016 р. № 5737/6/99-99-19-03-02-15).

У разі списання ТМЦ понад норми природного убутку доведеться **нарахувати технічні податкові зобов'язання з ПДВ, виходячи з вартості їх придбання. Податківці вважають таке списання – невикористання у госпдіяльності. Звісно, якщо у підприємства при купівлі таких товарів було право на податковий кредит з ПДВ** (див. зокрема листи ГУ ДФС у Харківській області від 13.11.2015 р. № 3893/10/20-40-15-01-15, ДФСУ від 04.12.2015 р. № 25961/6/99-99-19-02-02-15).



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ОБЛІК РЕЗУЛЬТАТІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ЗАПАСІВ

Податок на прибуток лишків та нестач запасів

Під час обчислення податку на прибуток наслідки аналогічні як у бухобліку. Адже податок на прибуток визначають виходячи з бухфінрезультату до оподаткування плюс/мінус різниці (ті підприємства, що їх застосовують). А **різниць-коригувань, пов'язаних із нестачею чи надлишком запасів ПКУ не передбачає**. Тож як операція відобразилася у бухобліку і вплинула на фінрезультат, так позначиться і на податку на прибуток (див. листі ДФСУ від 04.12.2015 р. № 25961/6/99-99-19-02-02-15).

*«витрати від списання вартості зіпсованих товарно-матеріальних цінностей, сформовані платником податку згідно з правилами бухгалтерського обліку, **не передбачають формування різниць** для коригування фінансового результату до оподаткування».*

ІПК ДФСУ від 08.08.2019 р. № 3687/6/99-99-15-02-02-15/ІПК



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ОБЛІК РЕЗУЛЬТАТІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ЗАПАСІВ

Податок на прибуток нестач запасів – чи є різниці у разі створення забезпечення?

У разі здійснення операцій зі списання вартості зіпсованих товарів на витрати у бухобліку положеннями ПКУ не передбачено різниць для коригування фінрезультату до оподаткування. Отже, такі операції відображаються за правилами бухобліку.

У разі якщо підприємством ухвалено рішення здійснювати списання зіпсованих товарів через створення відповідного резерву (забезпечення) за НПБО або МСФЗ, то у такому випадку виникають різниці за п. 139.1 ст. 139 ПКУ для коригування фінрезультату до оподаткування.

ІПК від 26.07.2019 р. № 3491/6/99-99-15-02-02-15/ІПК



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ОБЛІК РЕЗУЛЬТАТІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ЗАПАСІВ

ПДВ і нестачі запасів

Зіпсовані запаси → запаси, використані не в господарській діяльності

За пп. «г» п. 198.5 ПКУ у разі використання товарів в негосподарській діяльності слід нарахувати компенсуючі податкові зобов'язання з ПДВ, якщо на «вході» під час їх придбання чи виготовлення було право на податковий кредит за ними.

Якщо при придбанні товарів не було права на податковий кредит, нараховувати компенсуючі податкові зобов'язання не потрібно.

Для прикладу:

- товари придбавалися в неплатника ПДВ;
- операція із придбання товарів була звільнена від обкладення ПДВ (не була об'єктом оподаткування);
- постачальник не зареєстрував податкову накладну (відповідно допоки не виникло право на податковий кредит).



ОБЛІК РЕЗУЛЬТАТІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ЗАПАСІВ

ПДВ і нестачі запасів

Природний убуток — це кількісні втрати. Якщо запаси втрачають свої **якісні** характеристики, наприклад, через псування, то **норми природного убутку не застосовуються**.

Природний убуток → нормальний процес, який виникає в ході госпдіяльності → відсутні порушення з боку суб'єкта господарювання → немає підстав для нарахування компенсуючих податкових зобов'язань при списанні ТМЦ у межах норм природного убутку.

Природний убуток товарів безпосередньо пов'язаний з господарською діяльністю, оскільки йдеться про товарні втрати, обумовлені природними процесами, що викликають зміну (зменшення) кількості товару при збереженні його якості.

Постанова Восьмого апеляційного адмінсуду від 21.02.2019 р. у справі № 0340/1891/18



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ОБЛІК РЕЗУЛЬТАТІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ЗАПАСІВ

Роз'яснення контролерів щодо ПДВ при списання запасів

При списанні **в межах норм природного убутку товарів**, під час придбання яких суми ПДВ були віднесені до податкового кредиту та які втратили товарний вигляд, **податкові зобов'язання платником ПДВ не нараховуються (за умови, якщо вартість таких товарів включається до вартості готової продукції, яка підлягає оподаткуванню!!!)**. В інших випадках – ПДВ нараховується за основною ставкою.

Якщо товари списуються понад норми їх природного убутку – вони негоспдіяльні, і не пізніше останнього дня звітного, в якому відбувається їх списання, платник податку зобов'язаний нарахувати ПЗ та скласти зведену ПН (якщо за такими товарами за вхідним ПДВ було право на ПК).

ЗІР категорія 101.04, лист ГУ ДФС у Рівненській області від 12.08.2016 р. № 1974/10/17-00-12-01-07

*«У разі списання втрат, що виникли при зберіганні і транспортуванні виробленої сільськогосподарської продукції, **у межах норм її природного убутку**, та якщо під час придбання (виготовлення) товарів (сировини) для виробництва такої продукції суми податку на додану вартість були включені до складу податкового кредиту, **податкові зобов'язання з ПДВ підприємством не нараховуються, а податковий кредит не коригується за умови, що вартість таких товарів включається до вартості іншої готової продукції**. У разі недотримання цієї умови за такими товарами визначаються податкові зобов'язання з ПДВ відповідно до пункту 198.5 статті 198 ПКУ.*

Водночас повідомляємо, що при здійсненні своєї господарської діяльності, у тому числі при визначенні норм природного убутку продукції, суб'єкти господарювання повинні керуватися чинним законодавством України».

Лист ДФСУ від 06.02.2017 р. № 2105/6/99-99-15-03-02-15



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ОБЛІК РЕЗУЛЬТАТІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ЗАПАСІВ

Роз'яснення контролерів щодо ПДВ при списання запасів

Оскільки платником ПДВ здійснюється операція зі списання товарно-матеріальних цінностей (зокрема, зіпсованих), то вони починають використовуватись в операціях, що не є господарською діяльністю такого платника податку.

*Оскільки під час придбання товарно-матеріальних цінностей (в тому числі зіпсованих) суми ПДВ були включені до складу податкового кредиту, то платник податку повинен **не пізніше останнього дня звітного (податкового) періоду, в якому відбувається їх списання**, здійснити нарахування податкових зобов'язань з ПДВ за ставкою 20% виходячи з вартості придбання таких товарно-матеріальних цінностей (в тому числі зіпсованих).*

Головне управління ДФС у Запорізькій області новина від 31.07.2019 р.

<http://zp.sfs.gov.ua/media-ark/news-ark/387164.html>

ОВПП ДФС новина від 20.08.2019 р.

<http://officevp.sfs.gov.ua/media-ark/news-ark/389506.html>

Щодо списання виробничого браку

«при списанні зіпсованої продукції, що не відповідає стандартам якості та є непридатною для використання за призначенням та реалізації, податкові зобов'язання з ПДВ не нараховуються за умови, якщо вартість такої продукції включається до вартості товарів/послуг, операції з постачання яких є об'єктом оподаткування ПДВ та пов'язані з отриманням доходів».

ІПК ДПСУ від 28.02.2020 р. № 851/6/99-00-07-02-02-06/ІПК



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ОБЛІК РЕЗУЛЬТАТІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ЗАПАСІВ

Роз'яснення контролерів щодо ПДВ при списання запасів

Нарахування податкових зобов'язань з ПДВ пунктом 198.5 статті 198 ПК України не застосовується, якщо списані цінності включаються до вартості товарів/послуг, операції з постачання яких є об'єктом оподаткування ПДВ та пов'язані з отриманням доходів.

ІПК від 23.03.2020 р. № 1197/6/99-00-07-03-02-06/ІПК

Щодо списання товарів, які перетворені у вторсировину

«при списанні товарно-матеріальних цінностей (пляшок), які не можуть бути використані у межах господарської діяльності платника податку, податкові зобов'язання з ПДВ не нараховуються за умови, що їх вартість включається до вартості товарів/послуг, операції з постачання яких є об'єктом оподаткування ПДВ та пов'язані з отриманням доходів».

ІПК ДПСУ від 11.09.2019 р. № 123/6/99-00-07-03-02-15/ІПК



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ОБЛІК РЕЗУЛЬТАТІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ЗАПАСІВ

Роз'яснення контролерів щодо ПДВ при списання запасів

База для нарахування ПДВ - виходячи з вартості товарів/послуг, придбаних з ПДВ і частково або повністю використаних в негосподарській діяльності (п. 189.1 ПКУ). Тобто при списанні готової продукції компенсуючі податкові зобов'язання слід нарахувати не на всю вартість готової продукції, що списується, а лише на вартість товарів/послуг, придбаних у платників ПДВ (коли на вході було право на податковий кредит) і використаних для виробництва такої продукції.

ІПК ДФСУ від 26.04.2019 р. № 1858/6/99-99-15-03-02-15/ІПК

Податківці вважають, якщо облікові дані не дають можливості визначити таку вартість, компенсуючі податкові зобов'язання з ПДВ донараховуються виходячи зі звичайної ціни самостійно виготовленої продукції, у зв'язку зі списанням якої здійснюється таке донарахування.



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ПЕРЕСОРТИЦЯ ЗАПАСІВ

Пересортиця властива лише запасам.

● **пересортицю можуть проводити лише щодо товарно-матеріальних цінностей:**

- однакового найменування;
- у тотожній кількості;
- за умови утворення лишків і нестач за один і той же міжінвентаризаційний період і в однієї й тієї ж матеріально відповідальній особи.



ОБЛІК ПЕРЕСОРТИЦІ ЗАПАСІВ

Нестачі > надлишку

Відображено залік нестач і надлишків із пересортиці товару на складі	281/1	281/2
Списано незараховану суму нестачі товарів на складі	947	281/2
Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	949	641/ПДВ

У такому випадку різниця підлягає списанню з визнанням витрат. Різниць з податку на прибуток немає.

У разі **Нестачі > надлишку** якщо на «вході» було право на податковий кредит, то його слід «перекрити» шляхом нарахування податкових зобов'язань **на суму незарахованої різниці** (за винятком втрат у межах природнього убутку) (п. 198.5 ПКУ). Тобто не на всю нестачу, а лише на ту, що не покрита надлишком (ухвала Львівського апеляційного адміністративного суду від 19.12.2013 р. у справі № 180077/12, Запорізького окружного адміністративного суду в справі від 07.10.2013 р. № 2а-6270/09/0870).

Нестачі < надлишку

Проведено залік нестач і надлишків із пересортиці товару на складі	281/3	281/4
Відображено перевищення вартості надлишків над нестачами товарів на складі	281/3	719

У такому випадку різниця підлягає оприбуткуванню з визнанням доходу. Різниць з податку на прибуток немає.



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

Інвентаризація розрахунків

- *Як розрахувати строк позовної давності?*
- **Списання безнадійної дебіторської та кредиторської заборгованості:** облік, податок на прибуток – різниці, ПДВ-наслідки.
- *Як уникнути доходу за безнадійною кредиторською заборгованістю? Яку дебіторку можна списати без резерву?*
- *Ризики не створення резерву сумнівних боргів у тих, хто не застосовує різниці з податку на прибуток.*



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ДЕБІТОРСЬКОЇ І КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ

При інвентаризації усім дебіторам **підприємства-кредитори** повинні передати виписки з аналітичних рахунків про їх заборгованість, які пред'являються інвентаризаційній комісії (робочій інвентаризаційній комісії) для підтвердження реальності заборгованості. Підприємства-дебітори мають підтвердити заборгованість або заявити свої заперечення.

Дебіторська і кредиторська заборгованості перевіряються щодо дотримання строку позовної давності, обґрунтованості сум, які обліковуються на рахунках обліку розрахунків з покупцями, замовниками, постачальниками, підрядниками, одержаних і виданих векселів, одержаних позикових коштів, наданих кредитів (позик), з підзвітними особами, депонентами, іншими дебіторами і кредиторами.

При проведенні інвентаризації звіряють дані як за дебіторською так і за кредиторською заборгованістю. При цьому **ініціатором такої звірки є кредитор**. Усім своїм дебіторам він повинен передати виписки з аналітичних рахунків про їх заборгованість, які пред'являються інвентаризаційній комісії (робочій інвентаризаційній комісії) для підтвердження реальності заборгованості. Дебітори мають підтвердити заборгованість або заявити свої заперечення (п. 7.2 Положення № 879).

Тобто якщо ви виступали в ролі кредитора за заборгованістю перед постачальником – направляти Акт звірки потрібно. Якщо ж ви були дебітором – слід чекати акту від них і звіритись. Щоправда, жоден з нормативних документів не забороняє дебітору ініціювати оформлення акту звірки. Просто для кредитора при інвентаризації – це обов'язок направити Акт звірки, а дебітору - заповнити такий отриманий акт. Та якщо не отримали від кредитора, ніщо не заважає дебітору оформити акт звірки і направити його (якщо є така потреба).



ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ДЕБІТОРСЬКОЇ І КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI

На практиці дебіторам зазвичай надсилаються **акти звірки** за формою, установленою в додатку 1 до наказу Мінекономіки, Мінфіну, Держкомстату від 10.11.1998 р. № 148/234/383.

Зауважте, що акти звірки розрахунків, які підписані КЕРІВНИКАМИ, переривають строк позовної давності (бо свідчать про визнання заборгованості) (*ДИВ.* постанову ВГСУ від 19.01.2017 р. у справі № 920/1294/15 <http://reyestr.court.gov.ua/Review/64394980>). Акти звірки, підписані лише головними бухгалтерами (бухгалтерами) не переривають строку позовної давності.



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ДЕБІТОРСЬКОЇ І КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI

Акт звірки взаєморозрахунків між ТОВ «Кін Трейд» і ТОВ «Домінанта»

Ми, що нижче підписалися, ТОВ «Кін Трейд», з однієї сторони, і ТОВ «Домінанта», з іншої сторони, склали цей акт звірки в тому, що стан взаємних розрахунків за даними обліку такий.

(грн)

За даними ТОВ «Кін Трейд»				За даними ТОВ Домінанта»			
Дата	Документ	Дт	Кт	Дата	Документ	Дт	Кт
Сальдо початкове			–	Сальдо початкове		–	
02.10.20 р.	Видаткова накладна № 155	25 000,00			Видаткова накладна № 155		25 000,00
14.10.20 р.	Платіжне доручення № 132		24 000,00		Платіжне доручення № 132	24 000,00	
Обороти за період		25 000,00	24 000,00	Обороти за період		25 000,00	24 000,00
Сальдо кінцеве		1 000,00	–	Сальдо кінцеве		1 000,00	–

За даними на 31.10.20 р.

Від ТОВ «Кін Трейд»
Директор
Головний бухгалтер

Ляшенко А. А.
Добра А. І.

Від ТОВ «Домінанта»
Директор
Головний бухгалтер

Іванів П. П.
Весела М. Д.

Зразки > Оформлення
інвентаризації

<https://services.uteka.ua/ua/publication/zrazky-34-oformlennia-inventaryzatsii-140-akt-sverki-vzaimoraschetov>



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ДЕБІТОРСЬКОЇ І КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI

Найменування активів, зобов'язань	Додаткова інформація в інвентаризаційному описі, акті інвентаризації	Випадки складання додаткових інвентаризаційних описів, актів
Дебіторська та кредиторська заборгованість	В акті інвентаризації вказуються найменування проінвентаризованих субрахунків і суми виявленої неузгодженої дебіторської і кредиторської заборгованостей, безнадійних боргів та кредиторської і дебіторської заборгованостей, щодо яких строк позовної давності минув (пп. 7.5 р. III Положення № 879)	1) До акта інвентаризації розрахунків додається довідка про дебіторську і кредиторську заборгованість, щодо яких строк позовної давності минув, із зазначенням найменування і місцезнаходження таких дебіторів або кредиторів, суми, причини, дати і підстави виникнення заборгованості (пп. 7.5 р. III Положення № 879). 2) Окремо складається акт інвентаризації кредиторської заборгованості, строк позовної давності якої минув і яка планується до списання (пп. 7.5 р. III Положення № 879). За заборгованістю за відвантаженою та не оплаченою покупцями продукцією (товарами) складають окремий інвентаризаційний опис і перевіряють обґрунтованість сум, що відображені на рахунках бухгалтерії (пп. 4.3 р. III Положення № 879)
Розрахунки з відшкодування матеріальної шкоди	В акті інвентаризації вказується (пп. 7.5 р. III Положення № 879). : - боржник; - за що і коли виник борг, - дата прийняття судового рішення (добровільної згоди боржника) про погашення боргу, сума заборгованості	—



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

АКТ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ РОЗРАХУНКІВ

Підприємство може використати форму акта, затверджену постановою Держкомстату від 28.12.1989 р. № 241 — форма № инв-17. [Або ж можна використати акт, затверджений наказом Мінфіну від 17.06.2015 р. № 572](#) (хоч він і прописаний для бюджетників, але чудово підійде і для звичайних підприємств), а можна розробити і власну форму.

В акті інвентаризації слід зазначати, зокрема:

- найменування проінвентаризованих субрахунків;
- суми виявленої неузгодженої дебіторської та кредиторської заборгованостей;
- суми безнадійних боргів;
- суми кредиторської та дебіторської заборгованостей, щодо яких минув строк позовної давності.

До акта інвентаризації розрахунків додається довідка про дебіторську і кредиторську заборгованості, щодо яких строк позовної давності минув, в ній зазначають (пп. 7.5 р. III Положення № 879):

- найменування і місцезнаходження дебіторів або кредиторів, щодо яких минув строк позовної давності;
- причини;
- суми заборгованості;
- дати й підстави виникнення заборгованості;

Далі оформляється звіряльна відомість, а результати приводять у протоколі (керівник підписує впродовж 5 днів).



СПИСАННЯ БЕЗНАДІЙНОЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI

існує впевненість про її неповернення боржником

або

минув строк позовної давності

Грошова

(відвантажені товари/послуги і не отримана оплата)

Списання за рахунок резерву:

Дт 38 Кт 36, 37

Дт 944 Кт 36, 37 (в сумі не покритій резервом)

Дт 071

Резерв сумнівних боргів створюють лише на поточну дебіторську заборгованість яка є фінактивом.

Тобто тільки на грошову.

Товарна

(перерахована оплата і не отримані товари/послуги)

Дт 944 Кт 371

Дт 071

Резерв сумнівних боргів на товарну дебіторську заборгованість не створюють.



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

СПИСАННЯ БЕЗНАДІЙНОЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI

Нагадаємо: резерв сумнівних боргів створюють лише на поточну дебіторську заборгованість, яка є фінактивом. Тобто тільки на грошову.

Не створюють резерв:

- 1) мікро, неприбуткові установи, одиниці 3 група – якщо відмовились від створення резерву в Наказі про облікову політику;
- 2) придбана дебіторка;
- 3) призначена для продажу дебіторка;
- 4) заборгованість бюджету.



Списується на інші операційні витрати

Дт 944 Кт 36, 37, 34

Облік позабалансом

Дт 071



СПИСАННЯ БЕЗНАДІЙНОЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI

Операція зі списання має бути відображена саме у тому періоді коли дебіторська заборгованість стала безнадійною – тобто у тому періоді, коли за нею минув строк позовної давності чи коли з'явилася впевненість у непогашенні (період ліквідації боржника, чи винесення рішення суду про неможливість погашення, чи оформлення акта судового виконавця про недостатність майна для погашення)



СПИСАННЯ БЕЗНАДІЙНОЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

Різниця за безнадійною дебіторською заборгованістю

(використовують ті платники податку на прибуток, хто не відмовився від різниць з р. III ПКУ)

Фінансовий результат до оподаткування

збільшують (пп. 139.2.1 ПКУ)	зменшують (п. 139.2.2 ПКУ)
на суму витрат на формування резерву сумнівних боргів відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності	на суму коригування (зменшення) резерву сумнівних боргів, на яку збільшився фінансовий результат до оподаткування відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності.
ряд. 2.1.2 додатка РІ до декларації	ряд. 2.2.2 додатка РІ до декларації
Тобто збільшують бухфінрезультат на суми, що пройшли у звітному періоді за проводкою Дт 944 Кт 38	Тобто зменшує фінрезультат до оподаткування на коригування резерву – його, нагадаємо проводять Дт 944 Кт 38 (методом «сторно»), або Дт 38 Кт 719
на суму витрат від списання дебіторської заборгованості понад суму резерву сумнівних боргів.	на суму списаної дебіторської заборгованості (у тому числі за рахунок створеного резерву сумнівних боргів), яка відповідає ознакам, визначеним пп. 14.1.11 ПКУ.
ряд. 2.1.3 додатка РІ до декларації	ряд. 2.2.3 додатка РІ до декларації
Тобто збільшують бухфінрезультат на суми, що пройшли у звітному періоді за проводкою Дт 944 Кт 36, 37. Звернемо увагу: з 01.01.2017 р. на всю суму, що списана понад резерв. А ось до 2017 р. було лише на суму, що не відповідала визначенню з пп. 14.1.14 ПКУ.	Зменшують фінрезультат до оподаткування на суму списаної безнадійної заборгованості як за рахунок резерву так і понад його суму (тобто за проводками Дт 38 Кт 36, 37, Дт 944 Кт 36, 37) – <u>за умови, що така безнадійка відповідає визначенню із пп. 14.1.11 ПКУ.</u> Узагальнююча податкова консультація, затверджена наказом Мінфіну від 03.04.2018 р. № 400 – умови про вжиття заходів зі стягнення немає, для безнадійності достатньо спливу строку позовної давності.



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

СПИСАННЯ БЕЗНАДІЙНОЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI

«Подарункова» різниця – для тих платників податку на прибуток, які використовують різниці.

Важливо! Списання безнадійної дебіторської заборгованості викликає ще одну **різницю** (звісно, якщо підприємство використовує різниці) (пп. 140.5.10 ПКУ) і залежить від статусу контрагента, якому надають подарунок, безповоротну фіндопомогу.

Річ у тім, що **безнадійна дебіторська заборгованість за якою минув строк позовної давності - це безповоротна фінансова допомога** за пп. 14.1.257 ПКУ.

При списанні безнадійної дебіторської заборгованості у ситуації, коли боржник-неплатник податку на прибуток (крім фізосіб) чи платник податку на прибуток за ставкою 0%, доведеться кредитору збільшити на її суму бухфінрезультат до **оподаткування (пп. 140.5.10 ПКУ)**. Про це зокрема мовлять і контролери у листі від 01.09.2017 р. № 1783/6/99-99-15-02-02-15/ІПК. Щоправда, чомусь вони ставлять у залежність запуск цієї різниці від того чи вживалися заходи по стягненню боргу. Скажемо, що були спроби стягнути борг чи ні не впливають на використання різниці – в ПКУ такої залежності немає.



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

СПИСАННЯ БЕЗНАДІЙНОЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI

Різниця за безповоротною фіндопомогою

(для тих, хто використовує різниці з р. III ПКУ)

Отримувач - неплатник податку на прибуток (крім фізосіб), платник податку на прибуток за ставкою 0%	Отримувач—фізособа	Отримувач-платник податку на прибуток (не за ставкою 0%)
Дарувальник на всю вартість подарованих товарів, робіт, послуг, безповоротної фіндопомоги збільшує фінрезультат до оподаткування (за пп. 140.5.10 ПКУ). ІПК ДФСУ від 07.11.2017 р. № № 2550/6/99-99-15-02-02-15/ІПК, від 03.11.2017 р. № 2497/6/99-99-15-02-02-15/ІПК, ІПК ДФС від 19.02.2020 р. № 664/6/99-00-07-02-02-06/ІПК	Вартість подарунка, безповоротної фіндопомоги не збільшує бухфінрезультат до оподаткування (діє виняток з пп. 140.5.10 ПКУ)	Різниця не діє. Вартість подарованого не збільшує фінрезультат до оподаткування (за пп. 140.5.10 ПК). ІПК ДФСУ від 28.12.2019 р. № 2222/6/99-00-07-02-02-15/ІПК, ІПК ДФСУ від 01.11.2019 р. № 1145/6/99-00-07-02-02-15/ІПК
Наприклад, сплив строк позовної давності за дебиторкою єдинника-юрособи 10 000 грн. Відповідно, якщо таке підприємство-кредитор використовує різниці з податку на прибуток, то воно має збільшити бухфінрезультат до оподаткування на 10 000 грн	—	—
Рядок 3.1.10 додатка РІ	—	—



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

СПИСАННЯ БЕЗНАДІЙНОЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI

Різниця за безповоротною фіндопомогою

(для тих, хто використовує різниці з р. III ПКУ)

Отримувач – неприбуткова організація, що внесене до Реєстру неприбуткових установ та організацій	Отримувач – суб'єкт фізкультури і спорту (внесений до Реєстру неприбуткових установ та організацій на дату подарунка)
Дарувальник на вартість подарованого, безповоротної фіндопомоги збільшує бухфінрезультат до оподаткування, але в сумі, що перевищує 4% оподатковуваного прибутку попереднього року (пп. 140.5.9 ПКУ). ІПК ДФСУ від 09.11.2017 р. № 2573/6/99-99-15-02-02-15/ІПК, ІПК ДФСУ від 08.11.2017 р. № 2552/6/99-99-15-02-02-15/ІПК	Бухфінрезультат до оподаткування збільшує вартість подарованих товарів, робіт, послуг, основних засобів, що перевищує 8 % оподатковуваного прибутку попереднього звітного року (пп. 140.5.14 ПКУ).
Наприклад, оподатковуваний прибуток за попередній рік (рядок 04 декларації з податку на прибуток за попередній рік) склав 600 000 грн. Тоді 4% від цієї суми - 24 000 грн (600 000 грн x 4% : 100%). Сума подарованого неприбутковим організаціям за рік склала, наприклад, 50 000 грн. Тоді збільшити бухфінрезультат треба на 26 000 грн (50 000 грн – 24 000 грн)	Наприклад, оподатковуваний прибуток за попередній рік (рядок 04 декларації з податку на прибуток за попередній рік) склав 600 000 грн. Тоді 8% від цієї суми - 48 000 грн (600 000 грн x 8% : 100%). Сума подарованого організаціям фізкультури і спорту за рік склала, наприклад, 50 000 грн. Тоді збільшити бухфінрезультат треба на 2 000 грн (50 000 грн – 48 000 грн)
Рядок 3.1.9 додатка РІ	Рядок 3.1.14 додатка РІ



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

СПИСАННЯ БЕЗНАДІЙНОЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI

ПДВ

ГРОШОВА

(відвантажені товари/послуги і не отримана оплата)

При списанні безнадійної дебіторської заборгованості (як після сплину строку позовної давності, так і в разі ліквідації дебітора) **коригувати податкові зобов'язання не потрібно**, адже операція постачання мала місце (товари не повернені).

*ІПК ДФСУ від 15.05.2019 р. № 2174/6/99-99-12-02-01-15/ІПК,
ЗІР 101.06*

Платники, які використовують **касовий метод**:

«при списанні у бухгалтерському обліку платника податку дебіторської заборгованості за раніше поставлені товари / послуги, які не були оплачені отримувачем таких товарів / послуг, відбувається компенсація вартості таких товарів / послуг або за рахунок резерву сумнівних боргів, або за рахунок збільшення операційних витрат, а тому на дату списання такої заборгованості у платника податків виникають податкові зобов'язання з ПДВ відповідно до пункту 187.10 статті 187 ПКУ».

ІПК ДФСУ від 28.07.2017 р. № 1426/6/99-99-15-03-02-15/ІПК

ІПК ДПСУ від 23.01.2020 р. № 261/6/99-00-07-03-02-06/ІПК

Щоправда, у суду інший підхід – див. рішення ВАСУ від 10.08.2016 р. у справі № 813/2128/15 (876/9260/15).

ТОВАРНА

(перерахована оплата і не отримані товари/послуги)

Податківці наполягають на коригуванні податкового кредиту:

-якщо придбання до 01.07.2015 р. – «-» ПК за бухдовідкою;

-якщо після 01.07.2015 р. - шляхом нарахування

компенсуючих податкових зобов'язань з ПДВ за п. 198.5 ПКУ.

ІПК ДФС від 23.07.2018 р. № 3236/6/99-99-15-03-02-15/ІПК

ІПК ГУ ДФС у Дніпропетровській обл. від 22.08.2017 р. №

1707/ІПК/04-36-12-32-20:

ГУ ДФС у Кіровоградській обл. від 12.03.2019 р. № 1012/ІПК/11-28-

12-01-13

ІПК ГУ ДФС у Черкаській обл. від 18.06.2019 р. № 2773/ІПК/23-00-

12-0119

ІПК ДПСУ від 15.11.2019 р. № 1334/6/99-00-07-03-02-15/ІПК

Раніше податківці говорили, що при списанні дебіторської заборгованості платник податку (покупець) **втрачає право на сформований за передоплатою податковий кредит** (ГУ ДФС у м. Києві від 05.11.2015 р. № 16842/10/26-15-15-03-11, ГУ ДФС у Харківській області від 17.09.2015 р. № 3045/10/20-40-15-01-15) – при цьому коригування шляхом виправлення помилки з уточнюючим розрахунком за п. 50.1 ПКУ.



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

СПИСАННЯ БЕЗНАДІЙНОЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI

ПДФО і ВЗ при списанні товарної безнадійної дебіторки

Прощення боргу до спливу строку позовної давності

Основна сума боргу (кредиту) платника податку, прощеного (анульованого) кредитором за його самостійним рішенням, **не пов'язаним з процедурою банкрутства, до закінчення строку позовної давності** вважається додатковим благом і включається до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу якщо його сума **перевищує 25% від однієї мінізарплати** (у розрахунку на рік), встановленої на 1 січня звітного року (пп. «д» пп. 164.2.17 ПКУ). Для 2020 р. – понад 1 180,75 грн.

Якщо кредитор прийняв рішення про прощення боргу та **повідомив** боржника-фізособу про прощення боргу, то підприємство має відобразити таке «прощення» у формі № 1ДФ з ознакою доходу:

-«**126**» - на суму перевищення (1 180,75 грн - для 2020 р.);

-«**189**» - не більше 25% мінізарплати (1 180,75 грн) (ЗІР 103.25).

Водночас він звільняється від обов'язку утримувати ПДФО та військовий збір із доходу боржника. Фізособа, якій простили борг (про що його сповістили), має самостійно сплатити податки.

Повідомляє кредитор про прощення шляхом **направлення рекомендованого листа з повідомленням про вручення або шляхом укладення відповідного договору, або надання повідомлення боржнику під підпис особисто про прощення (анулювання) боргу**. Інакше (якщо підприємство не повідомило фізособу про прощення боргу) — згідно з пп. 14.1.180 ПКУ, воно зобов'язане виконати всі функції податкового агента, у т.ч. утримати й перерахувати до бюджету необхідні податки (лист ДФСУ від 18.12.2015 р. №27262/6/99-99-17-03-03-15). Див. ІПК від 09.06.2017 р. №563/ІПК/02-32-13-08, лист ДФС від 17.03.2017 № 3637/Б/99-99-13-02-03-14, лист ДФС від 03.01.2017 № 6/Я/99-99-13-02-03-14, наказ Мінфіну від 03.04.2018 р. № 400 «Про затвердження узагальнюючих податкових консультацій з деяких питань оподаткування податком на прибуток підприємства, податком на доходи фізичних осіб».

Безнадійність боргу через сплив строку позовної давності

До загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку включається сума заборгованості платника податку за укладеним ним цивільно-правовим договором, **за якою минув строк позовної давності** та яка перевищує суму, що становить 50% місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року (пп. 164.2.7 ПКУ). У 2020 р. – 1051 грн. Фізособа самостійно сплачує податок із таких доходів та зазначає їх у річній податковій декларації (пп. 164.2.7 ПКУ). Після спливу строку позовної давності фізособа повинна відобразити суму неповерненої позики у своїй річній податковій декларації та сплатити ПДФО.

Ознака доходу при відображенні у ф. № 1ДФ «**107**» (**в сумі перевищення**), без заповнення граф 4 та 4а, тобто проставляється «0» (лист ДФС від 15.11.2016 р. № 24552/6/99-99-15-02-02-15, ЗІР 103.25).

Списана сума **в межах 1051 грн** у 2020 році не включається до загального річного доходу фізособи, однак також має бути відображена у формі №1ДФ під ознакою доходу «**194**» (ЗІР 103.25).



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

СПИСАННЯ БЕЗНАДІЙНОЇ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI

Коли кредиторка стає безнадійною

Підстави для списання кредиторки

Прощення боргу
кредитором

На дату прощення боргу
визнається дохід у
бухобліку

Ліквідація
кредитора

На дату ліквідації
(дату запису про
ліквідацію у ЄДР)

Сплив строку позовної давності

+
прийняте рішення про списання (не
погашення)

На дату прийняття рішення про списання після
спливу строку позовної давності



СПИСАННЯ БЕЗНАДІЙНОЇ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI

! ВАЖЛИВО: саме у періоді, коли з'являється впевненість в непогашені боргу підприємство-боржник визнає дохід у бухобліку.

Грошова

(за отриманими товарами/послугами і не оплаченими)

Визнання доходу, коли є **впевненість** у непогашенні:

Дт 631, 632, 685, 61 Кт 717, 746

Дт 641/ПДВ Кт 644 (методом «сторно» на суму ПДВ)*

* Коригування ПК від покупця в цьому випадку вимагають податківці, які традиційно вважають отримані, але не оплачені після закінчення строку позовної давності товари безоплатно отриманими..

Товарна

(за отриманим авансом і не відвантаженими товарами/послугами)

Визнання доходу, коли є **впевненість** у непогашенні:

Дт 681, 631, 632, 685 Кт 717, 746

Дт 643 Кт 641/ПДВ (методом «сторно» на суму ПДВ)*

* Якщо відважитесь коригувати ПЗ з ПДВ.



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

СПИСАННЯ БЕЗНАДІЙНОЇ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI

Податок на прибуток

Жодних податкових різниць при списанні безнадійної кредиторської заборгованості у р. III ПКУ не передбачено

лист ГУ ДФС у м. Києві від 19.01.2016 р. № 701/10/26-15-11-02-13



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

СПИСАННЯ БЕЗНАДІЙНОЇ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI

Варіант уникнення доходу за кредиторською заборгованістю, за якою уже минув строк позовної давності

Прийняти рішення про погашення (не списання) кредиторської заборгованості, строк позовної давності за якою минув
(в Протоколі інвентаризації, чи окремим наказом).
І погасити хоча б частину.

Судова практика

Ситуація: заборгованість строком виконання – 2011-2013 р.р. – так і не була погашена у проміжок часу 01.01.2015 р. – 30.06.2018 р. р. До перевірки не надано жодних документів, які б свідчили про перебіг позовної давності або рух активів, коштів тощо

Доводи Товариства стосовно того, що кредиторська заборгованість може бути погашена після спливу встановленого терміну без здійснення дій щодо погашення такої заборгованості є неприйнятними.

Постанова Верховного суду від 24.03.2020 р. у справі №400/355/19
<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/88407403>



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

СПИСАННЯ БЕЗНАДІЙНОЇ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI

Грошова

(за отриманими товарами/послугами і не оплаченими)

Потрібно «прибрати» податковий кредит при списанні кредиторської заборгованості:

- якщо придбання було **до 01.07.2015 р.** (вхідна ПН) – **на основі бухдовідки** (причина – відсутність придбання, лист ДФСУ від 05.10.2015 р. № 21062/6/99-99-19-03-02-15, ГУ ДФС у м. Києві від 19.01.2016 р. № 701/10/26-15-11-02-13, лист ГУ ДФС у Херсонській обл. від 15.05.2018 р. № 2150/ІПК/21-22-12-02-13, ІПК ДФСУ від 30.07.2019 р. № 3563/6/99-99-15-03-02-15/ІПК);

- якщо **після 01.07.2015 р.** – **нарахувати компенсуючі податкові зобов'язання** (ІПК від 08.02.2019 р. № 459/6/99-99-15-03-02-15/ІПК - товари «фактично отримані покупцем на безоплатній основі, то у податковому періоді, в якому відбувається списання кредиторської заборгованості, платнику податку-покупцю необхідно нарахувати податкові зобов'язання з ПДВ за правилами, визначеними п. 198.5 ст. 198 ПКУ» (ІПК ДПСУ від 27.01.2020 р. № 313/6/99-00-07-03-02-06/ІПК)

Запускати п. 192 (перегляд ціни), чи 198.5 (компенсуючі ПЗ)?

Судова практика.

Не треба коригувати ПК Вищий адміністративний суд України по справах К/800/32280/16, К/800/51839/15, рішення Херсонського окружного адмінсуду від 08.08.2018 р. у справі № 821/762/18, постанова Третього апеляційного адмінсуду від 27.02.2019 р. у справі № 804/963/18.

Не треба нараховувати компенсуючі ПЗ (серед підстав, встановлених п. 198.5 ПКУ, немає визначення «списання простроченої кредиторської заборгованості»)

Рішення Херсонського окружного адмінсуду від 08.08.2018 р. у справі № 821/762/18;

рішення Одеського окружного адмінсуду від 08.06.2018 р. у справі № 815/897/18;

рішення Рівненського окружного адмінсуду від 08.06.2018 р. у справі № 817/744/18, рішення Харківського окружного адмінсуду від 18.07.2018 р. у справі № 820/2612/18.

Треба відкоригувати податковий кредит ухвала ВАСУ від 16.05.2016 р. № К/9991/72911/12 у справі № 2а/1770/1257/2012, постанова ВАСУ від 09.04.2015 р. № К/9991/90474/11 у справі № 2а-6130/10/1570, постанови Верховного суду від 06.02.2018 р. у справі № 804/7561/15, від 11.09.2018 р. у справі № 804/4180/17 (як «зміна суми компенсації»).

Товарна

(за отриманим авансом і не відвантаженими товарами/послугами)

Можна відкоригувати податкові зобов'язання з ПДВ у разі списання кредиторської заборгованості за отриманим авансом

лист Міндоходів від 23.06.2014 р. № 11237/6/99-99-19-03-02-15

лист ДФСУ від 20.07.2017 р. № 1283/6/99-99-15-03-02-15/ІПК

ІПК ДФСУ від 15.01.2019 р. № 149/6/99-99-15-03-02-15/ІПК

ІПК ДФСУ від 23.08.2019 р. № 3960/6/99-99-15-03-02-15/ІПК

ІПК ДФСУ від 08.10.2019 р. № 644/ІПК/20-40-04-01-11

ІПК ДПСУ від 31.01.2020 р. № 386/6/99-00-07-03-02-06/ІПК

Адже надання (отримання) безповоротної фіндопомоги не є уже постачанням товарів (робіт, послуг)

Питання – як? – **за РК?**

Податківці вважають за РК: «постачальник має право зменшити раніше нараховану суму податкового зобов'язання з ПДВ на підставі складеного та зареєстрованого в ЄРПН розрахунку коригування до податкової накладної» (ІПК ДФСУ від 08.10.2019 р. № 644/ІПК/20-40-04-01-11).

Вважаємо, постачальник має право зменшити нараховані ПЗ **на підставі бухдовідки** та податківці вочевидь будуть проти – допомогти може хіба індивідуальна ІПК.

Р.С.: Щоправда, у Віснику № 22 за 2014 р. був інший підхід, і про можливість коригування не мовиться.



Інвентаризація витрат майбутніх періодів, резервів і забезпечень

- Що належить до витрат майбутніх періодів
- Хто може не створювати резерв відпусток?
- Як інвентаризувати резерв відпусток? Які забезпечення та резерви варто створювати (зменшують базу податку на прибуток).



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ВИТРАТ ТА ДОХОДІВ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ

Перевіряють обґрунтованість залишку на дату інвентаризації на рахунку 39 та 69. Для цього потрібно:

- проаналізувати первинні документи, на підставі яких формувався **кожен об'єкт рахунка 39 та 69**;
- перевірити правильність формування об'єкта витрат та доходів майбутніх періодів;
- перевірити правильність списання об'єкта витрат/доходів майбутніх періодів до складу витрат/доходів за періодами;
- звірити фактичний залишок із залишком за даними бухгалтерського обліку.

Результати перевірки вносяться в акт інвентаризації. Можна скористатися формою № инв-11 (затверджена постановою Держкомстату СРСР від 28.12.1989 р. № 241).



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ РЕЗЕРВІВ І ЗАБЕЗПЕЧЕНЬ

При інвентаризації забезпечень перевіряються їх правильність і обґрунтованість, створюваних на: виплату відпусток працівникам; додаткове пенсійне забезпечення; виконання гарантійних зобов'язань; реструктуризацію, виконання зобов'язань при припиненні діяльності; виконання зобов'язань щодо обтяжливих контрактів та інші цілі.

Інвентаризаційна комісія повинна **перевірити не лише наявність** на підприємстві **певного резерву** (забезпечення), а й **визначити відповідність поточного на час інвентаризації розміру** нарахованого **резерву** (забезпечення) **майбутнім витратам підприємства**.

Спеціальної форми акту інвентаризації, який має використовуватися для інвентаризації резервів (забезпечень), зараз не існує. Можна у довільній формі, головне аби були всі обов'язкові реквізити первинного документа (ст. 9 Закону про бухоблік).



ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ РЕЗЕРВУ ВІДПУСТОК

Резерв відпусток можуть не створювати (п. 7, пп. 2 п. 2 НП(С)БО 25)

мікропідприємства

єдинники – 3 група

неприбуткові організації

Для інших юросіб створення резерву відпусток обов'язкове

*п. 4, 13 П(С)БО 11, п. 7 П(С)БО 26,
листи Мінфіну від 23.01.2014 р. № 31-08410-07-10/1550,
від 09.06.2006 р. № 31-34000-20-25/12321, від 24.05.2007 р. № 31-34000-10-10/10654*



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



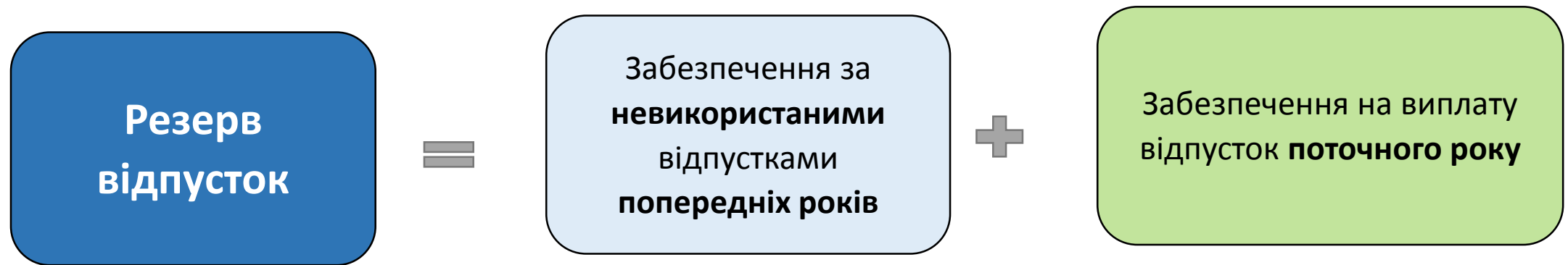
uteka.ua



uteka.ua

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ РЕЗЕРВУ ВІДПУСТОК

Резерв відпусток умовно можна поділити на дві складові:
перехідна (за **невикористаними** відпустками попередніх років) і поточна



ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ РЕЗЕРВУ ВІДПУСТОК

Залишок забезпечення на виплату відпусток, у тому числі відрахування на загальнообов'язкове державне соціальне страхування з цих сум, станом на кінець звітного року визначається за розрахунком, який базується на кількості днів невикористаної працівниками підприємства щорічної відпустки та середньоденній оплаті праці працівників.

*П. 8.2 Положення про інвентаризацію активів і зобов'язань, затвердженого
наказом Мінфіну від 02.09.2014 р. № 879,
п. 2 листа Мінфіну від 15.02.2013 р. № 31-08410-07/23-357/246*

Тож такий залишок невикористаних відпусток переноситься у наступний рік (як кредитове сальдо по субрахунку 471 на початок року).



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ РЕЗЕРВУ ВІДПУСТОК

Розрахунок залишку резерву відпусток за кожним працівником на кінець звітного періоду.

$$\text{Резерв} = \text{ЗП}_{\text{серден}} \times \text{Відпус}_{\text{невик}} \times K_{\text{ЄСВ}},$$

де:

$\text{ЗП}_{\text{серден}}$ — середньоденна зарплата $\text{ЗП}_{\text{серден}} = \text{ЗП} : (\text{К} - \text{С} - \text{В})$

ЗП — фактично нарахована заробітна плата за попередні 12 календарних місяців або за фактично відпрацьований період (з 1-го по 1-ше число), якщо працівник відпрацював менше року;

К — кількість календарних днів у звітному періоді;

С — кількість святкових і неробочих днів (ст. 73 КЗпП);

В — кількість днів, протягом яких працівник відповідно до чинного законодавства або з інших поважних причин не працював і за ним не зберігався заробіток;

$\text{Відпус}_{\text{невик}}$ — кількість невикористаних днів відпустки;

$K_{\text{ЄСВ}}$ — коефіцієнт, що збільшує резерв відпусток на суму нарахованого ЄСВ (на зарплату працівників - осіб з інвалідністю — 8,41%, на зарплату решти працівників — 22,0%).

Середньоденну зарплату визначають згідно з Порядком обчислення середньої заробітної плати, затвердженим постановою КМУ від 08.02.1995 р. № 100: фактично нараховану зарплату за 12 місяців, що передують місяцю коригування резерву, ділять на кількість календарних днів у такому періоді (за винятком святкових і неробочих днів).



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ РЕЗЕРВУ ВІДПУСТОК

ТОВ «Спецмонтаж»

Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ 12345678

Акт інвентаризації забезпечення виплат відпусток від 31.12.20 р.

На підставі розпорядчого документа від «30» вересня 2020 р. № 09/65 комісія у складі:

- голова комісії – заступник директора О. Л. Зозуля;
- головний бухгалтер Кривун С. Т.;
- головний економіст Степаненко П. О.

провела інвентаризацію забезпечення виплат відпусток (субрахунок 471) та дійшла висновку, що це забезпечення необхідно доформувати на суму 36 601,92 грн (236 601,92 грн – 200 000,00 грн). При цьому забезпечення виплат відпусток:

- працівників основного виробництва має бути зменшено на 14 548,08 грн (105 451,92 грн – 120 000,00 грн);
- адмінперсоналу – збільшено на 51 150 грн (131 150 грн – 80 000 грн).

Комісія у складі:

- голова комісії – заступник директора (підпис) О. Л. Зозуля
- головний бухгалтер (підпис) С. Т. Кривун
- головний економіст (підпис) П. О. Степаненко

Зразки > Оформлення
інвентаризації

<https://services.uteka.ua/ua/publication/zrazky-34-oformlennia-inventaryzatsii-140-akt-inventarizacii-obespecheniya-vyplat-otpuskov>

Донарахування резерву

Дт 21, 91, 92, 93, 94 Кт 471

Зменшення резерву

Дт 23, 91, 92, 93, 94 Кт 471 (метод сторно)

або включаємо його до складу доходу
звітнього періоду

Дт 471 Кт 719



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ГОТІВКИ, ДОКУМЕНТІВ ТА КОШТІВ НА РАХУНКАХ

До початку інвентаризації всі касири (інші МВО, відповідальні за збереження коштів на підприємстві) дають розписку (додаток 7 до Положення про касові операції).

В акті інвентаризації наявності готівки вказуються фактичний залишок та залишок за даними обліку і визначається результат інвентаризації (пп. 6.1 р. III Положення № 879).

В акті інвентаризації готівкової іноземної валюти зазначають (пп. 6.1 р. III Положення № 879):

- назву іноземної валюти;
- суму;
- курс НБУ на початок робочого дня інвентаризації;
- суми іноземної валюти в перерахунку на гривні.

В акті інвентаризації грошових документів, бланків документів суворої звітності вносяться дані про:

- назву;
- номер;
- серію;
- номінальну вартість.

- Під час проведення інвентаризації готівки в касі інвентаризаційна комісія має скласти Акт про результати інвентаризації наявних коштів, що зберігаються, форма якого затверджена Постановою Правління НБУ «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» *від 29.12.2017 р. № 148.*

Форма Акту інвентаризації наявності грошових документів, бланків документів суворої звітності містить наказ Мінфіну *від 17.06.2015 р. № 572.*

Надлишок оприбутковують із визнанням доходу **Дт 30 Кт 718, 719.**

Нестачу списують у витрати **Дт 947 Кт 30** з відшкодуванням збитку **Дт 375 Кт 716.**



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

Інвентаризаційні описи та протоколи інвентаризаційної комісії

- Правила складання
- Строк затвердження протоколу



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ІНВЕНТАРИЗАЦІЙНІ ОПИСИ, АКТИ

Інвентаризаційні описи	Акти інвентаризації
Застосовують для фіксування наявності, стану й оцінки активів підприємства та тих активів, які належать іншим підприємствам й обліковуються поза балансом	Застосовують для фіксування наявності готівки, грошових документів, бланків документів суворої звітності, фінансових інвестицій, а також повноти відображення грошових коштів на рахунках у банку (реєстраційних рахунках), дебіторської та кредиторської заборгованостей, зобов'язань, коштів цільового фінансування, витрат і доходів майбутніх періодів, забезпечень (резервів)
Інвентаризаційні описи складають на: • основні засоби (як власні, так і ті, що за балансом (орендовані, позичені тощо)); • нематеріальні активи; • запаси (зокрема, і ті, що перебувають на відповідальному зберіганні)	Акти інвентаризації складають на: • грошові кошти; • грошові документи, бланки документів суворої звітності; • фінансові інвестиції; • розрахунки з дебіторами та кредиторами; • кошти цільового фінансування, витрати й доходи майбутніх періодів, забезпечення (резерви)

Раніше всі підприємства (крім бюджетних) користувалися формами інвентаризаційних описів із префіксом «Інв-», затверджених постановою Держкомстату СРСР від 28.12.1989 р. № 241. Наразі дані опису не містять у собі всієї тієї інформації, указівку якої вимагає Положення № 879.

У цьому випадку можна використовувати форми інвентаризаційних описів, актів інвентаризації, затверджені наказом Мінфіну *від 17.06.2015 р. № 572* (вони затверджені для бюджетних установ, але повністю за реквізитами підходять і звичайним підприємствам).

Це однозначно не суперечитиме Положенню № 879, адже його дія поширюється на всі підприємства й організації України.

Для нематеріальних активів застосовується форма інвентаризаційного опису, затверджена наказом Мінфіну від 22.11.2004 р. № 732.



ІНВЕНТАРИЗАЦІЙНІ ОПИСИ, АКТИ

- 1. Інвентаризаційні описи, акти інвентаризації** оформлюють не менш ніж у **2-х примірниках** (п. 21 р. 2 Положення № 879).
- 2. Інвентаризаційні описи, акти інвентаризації** складають як первинні документи (з усіма обов'язковими реквізитами) плюс з інформацією, яку вимагає Положення № 879.
- 3.** Інвентаризаційні описи (акти інвентаризації) можуть бути заповнені як рукописним способом, так і за допомогою електронних засобів обробки інформації (п. 14 р. II Положення № 879).
- 4. В інвентаризаційному описі** активи наводять **за найменуваннями** в кількісних одиницях виміру, прийнятих в обліку, **окремо за місцезнаходженням таких цінностей та особами, відповідальними за їх зберігання**, з можливим виділенням за субрахунками та номенклатурою (п. 16 р. II Положення № 879).
- 5. На кожній сторінці інвентаризаційного опису** вказують **словами число порядкових номерів активів і загальну кількість у натуральних вимірах усіх активів**, які записані **на цій сторінці**, незалежно від того, у яких одиницях виміру (штуках, метрах, кілограмах тощо) вони відображені (п. 16 р. II Положення № 879).
- 6. В інвентаризаційних описах (актах інвентаризації)** записи роблять послідовно в кожному рядку на окремому аркуші (крім останнього), **мають бути заповнені всі рядки. На останніх аркушах інвентаризаційного опису (акта інвентаризації) незаповнені рядки прокреслюються** (п. 17 р. II Положення № 879).



ІНВЕНТАРИЗАЦІЙНІ ОПИСИ, АКТИ

7. В інвентаризаційних описах (актах інвентаризації) помарок і підчисток не допускається. Виправлення мають підписати усі члени комісії та матеріально відповідальні особи (тобто усі, хто заповнював).

8. Інвентаризаційні описи (акти інвентаризації) підписують усі члени інвентаризаційної комісії (робочої інвентаризаційної комісії) та матеріально відповідальні особи.

9. Після закінчення інвентаризації оформлені **інвентаризаційні описи (акти інвентаризації)** здаються до бухгалтерії для перевірки, виявлення та відображення в обліку результатів інвентаризації. При цьому кількісні та цінові показники за даними бухгалтерського обліку проставляються навпроти відповідних даних інвентаризаційного опису та шляхом співставлення виявляються розходження між даними інвентаризації й даними обліку. Також бухгалтерська служба підприємства проводить перевірку всіх підрахунків у інвентаризаційних описах (актах інвентаризації). Виявлені помилки в цінах, таксуванні та підрахунках повинні бути виправлені й завірені підписами всіх членів інвентаризаційної комісії (робочої інвентаризаційної комісії) і матеріально відповідальних осіб.

На останній сторінці інвентаризаційних описів (актів інвентаризації) робиться відмітка про перевірку цін, таксування та підрахунки результату за підписами осіб, які проводили цю перевірку (п. 19 р. II Положення № 879).



ЗВІРЯЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Після того як бухгалтерія вивчила інвентаризаційні описи й актив інвентаризації, які їй надала інвентаризаційна комісія, вона складає звіряльні відомості активів і зобов'язань, **у яких відображаються розбіжності між даними бухгалтерського обліку й даними інвентаризаційних описів (актів інвентаризації)** (п. 20 р. II, п. 1 р. IV Положення № 879). Вартість лишків і нестач цінностей у звіряльних відомостях наводиться відповідно до їх оцінки в регістрах бухобліку.

На активи, що належать іншим підприємствам, складаються окремі звіряльні відомості, копії яких надсилаються власнику. Тож якщо розбіжностей немає, контрагенту ані опис, ані звіряльну відомість не направляють.

Форми звіряльних відомостей можна також почерпнути з наказу Мінфіну від 17.06.2015 р. № 572. Оформлюють звіряльні відомості не менш ніж у 2-х примірниках (п. 21 р. II Положення № 879). Отже, якщо розбіжностей немає, то звіряльні відомості можна не оформлювати. Принаймні виноска до звіряльних відомостей з Наказу № 572 (форми для бюджетників) говорить *«До відомостей включаються виявлені розбіжності між даними бухгалтерського обліку і даними інвентаризаційних описів»*.



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ПРОТОКОЛ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ

Висновки щодо виявлених розбіжностей між фактичною наявністю активів і зобов'язань з даними бухгалтерського обліку, зазначені в **порівняльних відомостях** і пропозиціях по їх врегулюванню, відображаються інвентаризаційною комісією в **протоколі**, який складається після закінчення інвентаризації та передається на розгляд і затвердження керівнику підприємства. У протоколі зазначаються: причини недостач, втрат, надлишків, а також пропозиції щодо заліку внаслідок пересортиці, списання недостач у межах норм природних втрат, а також понаднормових нестач і втрат від псування цінностей із зазначенням причин та вжитих заходів щодо запобігання таким втратам і недостач. Підприємства можуть додавати до протоколів іншу інформацію, яка є суттєвою для прийняття рішень щодо визнання і оцінки активів і зобов'язань і розкриття відповідної інформації у фінансовій звітності (п. 1 р. IV Положення № 879). Форму протоколу можна почерпнути із наказу Мінфіну від 17.06.2015 р. № 572.

Протокол інвентаризаційної комісії затверджується керівником підприємства протягом 5 робочих днів після завершення інвентаризації.

Результати інвентаризації на підставі затвердженого протоколу інвентаризаційної комісії відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності того звітного періоду, в якому закінчена інвентаризація (п. 3 р. IV Положення № 879).



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

Інвентаризація за ініціативою податківців

- Коли та як проводиться
- Чи можна проводити без присутності контролерів – що каже суд



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЗА ІНІЦІАТИВОЮ ПОДАТКІВЦІВ

Право вимагати проведення інвентаризації надано контролерам із ДФСУ на підставі пп. 20.1.9 ПКУ. Звучить воно доволі лаконічно та містить лише одну умову:

*«...вимагати **під час проведення перевірок** від платників податків, що перевіряються, проведення інвентаризації».*

Тож податківці можуть ініціювати проведення інвентаризації тільки під час проведення перевірок.

Як виглядає вимога на проведення інвентаризації?

Якоїсь окремої процедурної норми для такої вимоги немає. Проте, упевнені, що вона повинна бути письмовою – оформляють її контролери у довільній формі (лист ДФС від 13.04.2016 р. № 8191/6/99-99-19-03-02-15).

У який строк проводиться інвентаризація на вимогу податківців?

На практиці трапляється, що податківці надають вимогу про проведення перевірки з формулюванням «провести інвентаризацію негайно». Абз. 6 п. 7 р. I Положення № 879 говорить, що інвентаризація на вимогу контролюючого органу має розпочатися «...у термін, зазначений у належним чином оформленому документі <...>, але не раніше дня отримання підприємством відповідного документа». Зрозуміло, що акти інвентаризації контролери бажають бачити до завершення перевірки.



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЗА ІНІЦІАТИВОЮ ПОДАТКІВЦІВ

Якщо відмовитися виконувати вимогу податківців щодо інвентаризації?

Штрафів за це не передбачено, але якщо не виконати вимогу, податківці можуть застосувати адміністративний арешт майна суб'єкта господарювання. Адміністративний арешт може бути повним або умовним (п. 94.5 ПКУ). А який із них обрати — лишається на розсуд податківців. Це підтвердив і ВАСУ в листі від 02.02.2011 р. № 149/11/13-11.

Що контролери можуть вимагати проінвентаризувати?

За пп. 20.1.9 ПКУ податківці в ході перевірки можуть вимагати провести інвентаризацію: основних засобів; товарно-матеріальних цінностей; коштів.

При цьому не усі-усі, а саме ті, які пов'язані з предметом перевірки. Принаймні з таким висновком погоджується суд (ухвала Одеського апеляційного суду від 01.03.2016 р. у справі № 815/5226/15

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/56278345>).

Чи податківці мають бути присутніми при інвентаризації

Процедура інвентаризації за ініціативою контролерів нічим не відрізняється від звичної.

Бути в складі інвентаризаційної комісії, податківці не можуть. Тобто самі підраховувати чи перевіряти стан об'єктів не вправі. А от бути присутніми — цілком можливо. Але не обов'язково мають бути присутніми (рішенні Запорізького окружного адміністративного суду від 23.04.2018 р. у справі № 808/318/18

<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74509644>).

Єдиний виняток містить п. 230.12 ПКУ, де представник контролюючого органу на акцизному складі може брати участь у проведенні інвентаризації сировини, спирту етилового, горілки та лікєро-горілочаних виробів і марок акцизного податку.



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

Відповідальність за непроведення інвентаризації

- Який штраф загрожує за непроведення інвентаризації
- Чи є ризики непроведення інвентаризації?



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕ ПРОВЕДЕННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ

Інвентаризація призначена для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності. **Без даних інвентаризації органи статистики під час перевірки можуть визнати звітність такою, що є недостовірною. Ці дії загрожують штрафом у розмірі від 170 грн до 255 грн** (ст. 186³ КпАП). Розглядають такі справи і накладають адмінсанкції органи Держстату.

Окрему **відповідальність за організацію інвентаризації несе керівник підприємства**, який повинен створити необхідні умови для її проведення в стислі строки, визначити об'єкти, кількість і строки проведення. Зокрема, на противагу ст. 186³ КпАП, якою передбачена відповідальність за подання недостовірних даних для проведення державного статспостереження, ст. 164² КпАП **прямо** передбачає відповідальність за **несвоєчасне або неякісне проведення інвентаризацій грошових коштів і матеріальних цінностей**.

Відповідні дії **загрожують накладенням штрафу в розмірі від 136 грн до 255 грн**. У разі повторного порушення протягом року — від 170 грн до 340 грн. Законодавець наділив повноваженнями органи державного фінансового контролю розглядати правопорушення, передбачені ст. 164² КпАП (ст. 234¹ КпАП) – тобто Державна аудиторська служба. А відвідати вони можуть лише держоргани, держпідприємства або підприємства, що мають справу з бюджетними коштами та/або майном.



ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕ ПРОВЕДЕННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ПРИ ПРИПИНЕННІ ЮРОСОБИ

На замітку: КпАП передбачена відповідальність за **непроведення інвентаризації майна під час припинення юридичної особи**. Хоча така ситуація є доволі специфічною, однак слід зважати на неї з огляду на те, що штраф за згадане порушення загрожує чималий: **від 100 до 150 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, тобто від 1700 грн до 2550 грн** (ст. 166⁶ КпАП).

**При непроведенні інвентаризації на вимогу податкового органу
Загрожує адміністративний арешт майна**

«94.2. Арешт майна може бути застосовано, якщо з'ясовується одна з таких обставин:

...

94.2.8. платник податків (його посадові особи або особи, які здійснюють готівкові розрахунки та/або провадять діяльність, що підлягає ліцензуванню) відмовляється від проведення відповідно до вимог цього Кодексу інвентаризації основних засобів, товарно-матеріальних цінностей, коштів (зняття залишків товарно-матеріальних цінностей, готівки)».



Виправлення помилок у бухобліку виявлених у ході інвентаризації

- Способи виправлення.
- Правильне оформлення бухдовідки.
- *Коли доведеться коригувати нерозподілений прибуток (непокритий збиток) (рахунок 44)?*



СПОСОБИ ВИПРАВЛЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКИХ ПОМИЛОК

п. 4 П(С)БО 6, п. 4 Положення від
24.05.1995 р. № 88

Способи виправлення бухгалтерських помилок

Помилка поточного року

Помилка поточного періоду
звітної року (період не
закритий ще)

Коректурний спосіб виправлення.

Бухдовідку не складають,
виправлення в
первинному документі і
регістрах

Помилка минулих
періодів поточного
звітної року

«Червоне сторно» та/чи додаткова проводка.

Складають бухдовідку,
коригують неправильні
записи червоним
кольором, правильні
записують темною
пастою

Помилка попередніх років

Помилка позначилася на
нерозподіленому прибутку
(непокритих збитках)

Коригувальна проводка рахунку 44
із відповідним рахунком, який
зачепила помилка (з класу 1-6).
Складають бухдовідку. Приведення
порівняльної інформації та
повторне оприлюднення
фінзвітності (у разі потреби)

Помилка не позначилася на
нерозподіленому прибутку

Приведення порівняльної інформації.

Складають бухдовідку. У разі
необхідності - відображення
додаткових проводок



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

БУХГАЛТЕРСЬКА ДОВІДКА - ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ

Довідка має наводити **причину помилки**, посилання на документи та облікові реєстри, в яких допущено помилку, і **підписується працівником, який склав довідку, та після її перевірки - головним бухгалтером.**

*П. 4.3 Положення від 24.05.1995 р. № 88,
лист Мінфіну від 23.02.2010 р. № 31-34000-20-10/3939*

Бухгалтерська довідка - це доказ того, що конкретна помилка, яка прописана у ній, виправлена. Оскільки саме на основі неї проведено коригування.

Бухдовідка є первинним документом.

Лист Мінфіну від 13.12.2004 р. № 31-04200-30-10/22823



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

СПОСОБИ ВИПРАВЛЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКИХ ПОМИЛОК

ТОВ «Ренесанс»

Прямоугольник

БУХГАЛТЕРСЬКА ДОВІДКА
До Журналу 5 за вересень 2020 р.

Виправлення помилки березня 2020 р.

Під час списання канцтоварів на адміністративні витрати була допущена арифметична помилка через описку за Дт 92 Кт 209 було списано витрати на суму 30 000 грн замість 3 000 грн (завищено на 27 000 грн) за актом № 45 від 03.03.2020 р.

Через помилку неправильні дані відображені в Журналі 5, Головній книзі, Звіті про фінансові результати (ф. 2) за перший квартал 2020 р.

Для виправлення помилки відображається коригування методом «червоне сторно».

№ з/п	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Виправлено відображення неправильної суми адміністративних витрат при списанні канцтоварів (метод «червоне сторно»)	92	209	27 000,00

Виконавець Добродій Добродій Д.К. Головний бухгалтер Щасливий Щасливий О.Ю.
(підпис) (підпис)
«15» вересня 2020 р.

Приклад

Помилково через описку підприємство в березні 2020 р. списало на адміністративні витрати вартість канцтоварів на суму 30000 грн замість 3000 грн. Виявили помилку в вересні 2020 р.



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua



uteka.ua

ПОМИЛКИ МИНУЛИХ РОКІВ

Коригування нерозподіленого прибутку (разунок 44)

- Якщо помилка **минулого року (років)** зачепила фінрезультат (позначилася на ньому)

Відображення правильного запису (сум)

- Якщо помилка **минулих років** не вплинула на фінрезультат



ПОМИЛКИ МИНУЛИХ РОКІВ

Помилка минулих років позначилася на фінрезультаті

В ситуації, коли **занизили витрати** (не показали по рахунках класу 9) або **завищили дохід** (більш ніж потрібно відображено було за рахунками класу 7)

Дт 44

Кт рахунки
класу 1 - 6

В ситуації, коли **завищили витрати** (зайві суми по рахунках класу 9) або **занизили дохід** (менше ніж потрібно відображено було за рахунками класу 7)

Дт рахунки
класу 1 - 6

Кт 44





**Легкої інвентаризації
та
обліку результатів!**